Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς στὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἐλληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ διὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς εὐάγγωστα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος | *Ἐν Ἀθήναις, 1 Μαρτίου 1930* | *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 13*

Η ΚΟΙΜΙΣΜΕΝΗ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Τὸν παλιὸ καιρό, ἦταν ἕνας βασιλιὰς καὶ μιὰ βασίλισσα καὶ κάθε μέρα ἔλεγαν:

—Ἄχ, ἂς εἴχαμ' ἕνα παιδάκι!

Ἀλλὰ παιδάκι δὲν ἀποκτοῦσαν.

Μιὰ φορὰ λοιπόν, ἐκεῖ ποὺ λουζόταν ἡ βασίλισσα στὸ ποτάμι, βγῆκε ἀπὸ μέσα ἕνας βάτραχος καὶ μίλησε καὶ τῆς εἶπε:

— Πρὶν περάσει ἕνας χρόνος, θὰ γίνει τὸ θέλημά σου: Θ' ἀποκτήσεις μιὰ κόρη.

Ὅ,τι εἶπε ὁ βάτραχος, αὐτὸ κι' ἔγινε, κι' ἡ βασίλισσα ἔκαμε μιὰ κόρη, ποὺ ἦταν τόσο ὄμορφη, ὥστε ὁ βασιλιὰς πῆγε νὰ τρελλαθεῖ ἀπὸ τὴ χαρά του κι' ἔκαμε μιὰ μεγάλη γιορτή, ὅπου προσκάλεσε, ὄχι μόνο τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους καὶ τοὺς γνωστούς, ἀλλὰ καὶ τὶς Μοῖρες, γιὰ νὰ εὐχηθοῦν τὸ παιδὶ καὶ νὰ τὸ καλομελετήσουν. Στὸ βασίλειό του κατοικοῦσαν δεκατρεῖς Μοῖρες, ἀλλὰ ὁ βασιλιὰς εἶχε μόνο δώδεκα χρυσὰ πιάτα, γι' αὐτὸ κάλεσε μόνο τὶς δώδεκα κι' ἄφησε τὴ δέκατη τρίτη.

Ἡ γιορτὴ ἔγινε μὲ ἄπειρη μεγαλοπρέπεια, καὶ στὸ τέλος οἱ Μοῖρες ἔκαμαν τὰ δῶρα τους στὸ παιδί: ἡ μιὰ τοῦ χάρισε Ἀρετή, ἡ ἄλλη Ὀμορφιά, ἡ ἄλλη Πλοῦτο, κι' οἱ ἄλλες ὅ,τι ἄλλο μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐπιθυμήσει. Καθὼς ὅμως ἡ ἑνδέκατη Μοῖρα τελείωνε τὴν εὐχή της, ὁρμᾶ μέσα ἡ δέκατη τρίτη, ποὺ δὲν τὴν εἶχαν καλέσει. Ἤθελε λοιπὸν νὰ πάρει ἐκδίκηση, καὶ χωρὶς νὰ χαιρετήσει κανένα, μπαίνει καὶ φωνάζει δυνατά:

—Ἡ βασιλοπούλα θὰ ἔχει σύντομη ζωή. Στὰ δεκαπέντε της χρόνια, ἕνα ἀδράχτι θὰ τὴν κεντήσει στὸ χέρι καὶ θὰ πεθάνει!

Καὶ χωρὶς νὰ πεῖ τίποτ' ἄλλο, γύρισε κι' ἔφυγε ἀπὸ τὸ παλάτι.

Ὅλοι πάγωσαν ἀπὸ τὸν τρόμο. Τότε προχώρησε κι' ἡ δωδέκατη Μοῖρα, ποὺ δὲν εἶχε πεῖ ἀκόμη τὸ θέλημά της, κι' ἀφοῦ δὲ μποροῦσε νὰ σβύσει τὴν κατάρα τῆς ἄλλης, προσπάθησε τουλάχιστο νὰ τὴ μετριάσει. Σκέφθηκε λοιπὸν κι' εἶπε:

— Ναί, ἀλλὰ δὲ θὰ πεθάνει ἡ βασιλοπούλα, μόνο θὰ κοιμηθεῖ βαθειὰ ἑκατὸ χρόνια.

Ὁ βασιλιάς, γιὰ νὰ γλυτώσει τὸ παιδί του ἀπὸ τὴ δυστυχία, ἔβγαλε προσταγὴ νὰ κάψουν τ' ἀδράχτια σ' ὅλο τὸ βασίλειό του.

Τὸ κορίτσι, μὲ τὰ δῶρα ποὺ τοῦχαν δώσει οἱ Μοῖρες, γινόταν τόσο ὡραῖο, τόσο σεμνό, τόσο καλόκαρδο καὶ τόσο ἔξυπνο, ὥστε ὅποιος τὄβλεπε, ἀμέσως τ' ἀγαποῦσε. Τὴν ἡμέρα λοιπὸν ἀκριβῶς ποὺ μπῆκε στὰ δεκαπέντε χρόνια, ἔτυχε νὰ λείπει ὁ βασιλιὰς μὲ τὴ βασίλισσα, κι' ἡ βασιλοπούλα τριγύριζε μοναχὴ μέσ' στὸ παλάτι. Γύρισε ὅλες τὶς αἴθουσες κι' ὅλες τὶς στοὲς καὶ στὸ τέλος βρέθηκε σ' ἕναν παλιὸ πύργο. Ἀνέβηκε μιὰ στενὴ γυρόσκαλα κι' εἶδε μιὰ μικρὴ πόρτα. Στὴν κλειδαριὰ κρεμόταν ἕνα σκουριασμένο κλειδί κι' ἡ βασιλοπούλα τὸ γύρισε κι' ἡ πόρτα εὐθὺς διαπλατώθηκε. Τότε βρέθηκε σὲ μιὰ καμαρούλα, ὅπου καθόταν μιὰ γριὰ μ' ἕνα ἀδράχτι κι' ἔγνεθε τὸ μαλλί.

— Καλημέρα, κυρούλα, εἶπε ἡ βασιλοπούλα. Τί κάνεις ἐκεῖ;

— Γνέθω, ἀπάντησε ἡ γριά.

— Τ' εἶν' αὐτὸ τὸ πραμματάκι, ποὺ τόσο ὄμορφα γυρίζει;

—Ἀδράχτι.

— Μ' ἀφίνεις νὰ τὸ ἰδῶ;

Κι' ἡ βασιλοπούλα ἔπιασε τ' ἀδράχτι νὰ τὸ ἰδεῖ. Τότε βγῆκε ἀληθινὸς ὁ λόγος τῆς Μοίρας, καὶ τ' ἀδράχτι τρύπησε τὴ βασιλοπούλα στὸ δάχτυλο κι' εὐθὺς ζαλίστηκε κι' ἔπεσε στὸ κρεβάτι καὶ βυθίστηκε σὲ ὕπνο βαθύ.

Ὁ ὕπνος αὐτὸς ἁπλώθηκε σιγὰ-σιγὰ σ' ὅλο τὸ παλάτι: Ὁ βασιλιὰς κι' ἡ βασίλισσα, μόλις γύρισαν ἀπέξω, ἄρχισαν ν' ἀποκοιμιῶνται, καὶ μαζί τους κι' ὅλοι οἱ παλατιανοί. Ἀποκοιμήθηκαν καὶ τάλογα στὸ σταῦλο, κι' οἱ κόττες στὴν αὐλή, καὶ τὰ περιστέρια στὴ στέγη, κι' οἱ μύγες στοὺς τοίχους, κι' ἡ φωτιὰ ποὺ ἔκαιγε κι' ἔβγαζε φλόγες, χαμήλωσε κι' ἀποκοιμήθηκε, καὶ τὸ φαγητὸ ἔπαψε νὰ βράζει, κι' ὁ μάγειρος στὸ μαγειρειό, ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ τραβήξει τ' αὐτὶ τοῦ παραμάγειρου, τὸν ἄφησε κι' ἀποκοιμήθηκε. Κι' ὁ ἄνεμος σώπασε καὶ σταμάτησε, καὶ φύλλο δέντρου πιὰ δὲ σειόταν σ' ὅλο τὸ περιβόλι.

Γύρω γύρω λοιπὸν στὸ παλάτι ἄρχισαν νὰ φυτρώνουν ἀγκάθια καὶ χορτάρια καὶ χρόνο μὲ τὸ χρόνο μεγάλωναν, μεγάλωναν, ὥς ποὺ σκέπασαν ὅλο τὸ παλάτι καὶ δὲ μποροῦσε πιὰ κανεὶς νὰ ἰδεῖ τίποτε, ἀκόμα μήτε καὶ τὴ σημαία, ποὺ ἦταν στὴ στέγη.

Ὥστόσο βγῆκε στὴ χώρα ἡ ἱστορία τῆς κοιμισμένης βασιλοπούλας, καὶ κάθε τόσο ἔρχονταν βασιλόπουλα ἀπὸ ἄλλους τόπους καὶ πολεμοῦσαν νὰ μποῦν στὸ παλάτι, τὸ σκεπασμένο μὲ ἀγριόχορτα. Ἀλλὰ τ' ἀγκάθια ἦταν μεγάλα καὶ τὰ βασιλόπουλα ἔμπλεχαν μέσα στοὺς ἄγριους θάμνους κι' ἔβρισκαν θάνατο τραγικό.

«Τ' εἶν' αὐτὸ τὸ πραμματάκι ποὺ τόσο ὄμορφα γυρίζει;» (Σελ. 145, στ. γ'.)

Ὕστερα, ἀπὸ πολλά, πολλὰ χρόνια, ἦρθε πάλι ἕνα βασιλόπουλο στὴ χώρα κι' ἄκουσε ἐνα γέρο ποὺ διηγόταν, πῶς κάτω ἀπὸ τὰ χορτάρια ἦταν ἕνα παλάτι καὶ μέσα μιὰ πεντάμορφη βασιλοπούλα κοιμισμένη γιὰ ἑκατὸ χρόνια, καὶ μαζί της κοιμισμένοι κι' οἱ βασιλιάδες κι' ὅλοι οἱ παλατιανοί. Τὸν ἄκουσε ἀκόμα νὰ λέει πῶς κι' ἄλλα πολλὰ βασιλόπουλα εἶχαν ἔρθει κι' εἶχαν ζητήσει νὰ βροῦν τὴ βασιλοπούλα, ἀλλὰ κρεμάστηκαν στ' ἀγκάθια καὶ στ' ἄγρια δέντρα καὶ πέθαναν. Εἶπε λοιπὸν τότε τὸ παλλικάρι:

— Δὲ φοβᾶμαι τίποτα. Θὰ μπῶ μέσα καὶ θὰ ἰδῶ τὴ βασιλοπούλα.

Ὁ γέρος θέλησε νὰ τὸν συγκρατήσει, ἀλλὰ τὸ βασιλόπουλο δὲν ἄκουγε τίποτα.

Τώρα πιὰ εἶχαν συμπληρωθεῖ ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἡ βασιλοπούλα ἀποκοιμήθηκε, κι' εἶχε ἔρθει ἡ μέρα ποὺ ἔπρεπε νὰ ξυπνήσει. Καθὼς τὸ βασιλόπουλο ζύγωσε στὸ παλάτι, τ' ἀγκάθια ἔγιναν ζαφνικὰ ὡραῖα λουλούδια, καὶ μέριασαν καὶ τοῦ ἄνοιξαν δρόμο γιὰ νὰ περάσει.

Μπῆκε λοιπὸν τότε στὴν αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ κι' εἶδε τ' ἄλογα καὶ τὰ σκυλιὰ τοῦ κυνηγιοῦ ἀσάλευτα καὶ κοιμισμένα· πάνω στὴ στέγη εἶδε τὰ περιστέρια ποὺ χαν κρύψει τὰ κεφαλάκια τους στὶς φτεροῦγες καὶ κοιμόνταν. Κι' ὅταν μπῆκε μέσα στὸ παλάτι, τίποτα δὲ σειόταν, οἱ μύγες κοιμόνταν στὴν ὀροφή, ὁ μάγειρος εἶχε ἀκόμα σηκωμένο τὸ χέρι νὰ χτυπήσει τὸν παραμάγειρο, κι' ἡ μαγείρισσα εἶχε σταθεῖ ἐκεῖ ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ μαδήσει μιὰ μαύρη κότα.

Μπῆκε πιὸ μέσα κι' εἶδε στὴν αἴθουσα ὅλους τοὺς παλατιανοὺς νὰ κοιμῶνται, καὶ στὴ μέση τὸ βασιλιὰ καὶ τὴ βασίλισσα νὰ κοιμῶνται κι' αὐτοὶ πάνω στοὺς θρόνους. Προχώρησε ἀκόμα κι' ὅλα ἦταν τόσο σιωπηλά, ὥστε μποροῦσε ν' ἀκούσει κανεὶς τὴν ἀναπνοή τους.

Κι' ἔφτασε τέλος στὴν κάμαρα, ὅπου κοιμόταν ἡ βασιλοπούλα. Κι' ἦταν τόσο, μὰ τόσο ὄμορφη, ὥστε τὸ βασιλόπουλο τάχασε, κι' ἀφοῦ τὴν κοίταξε κάμποση ὥρα, ἔσκυψε ὕστερα καὶ τὴ φίλησε. Καὶ μὲ τὸ φίλημα αὐτὸ ἄνοιξε ἡ βασιλοπούλα τὰ μάτια, ξύπνησε καὶ κοίταξε τριγύρω της χαρούμενα. Σηκώθηκε τότε καὶ πῆγαν μαζὶ στ' ἄλλα μέρη τοῦ παλατιοῦ, κι' εὐθὺς ξύπνησε ὁ βασιλιὰς κι' ἡ βασίλισσα ἀπ' τὸ θρόνο τους, κι' ὅλοι οἱ παλατιανοὶ ξύπνησαν καὶ κοίταζαν ξαφνισμένοι ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Καὶ τ' ἄλογα στὸ σταῦλο ξύπνησαν καὶ χλιμίντρισαν. Καὶ τὰ σκυλιὰ πετάχτηκαν ἀπάνω καὶ γαύγισαν. Καὶ τὰ περιστέρια στὴ στέγη ἔβγαλαν τὰ κεφάλια τους ἀπὸ τὶς φτεροῦγες καὶ πέταξαν στὸν κάμπο. Ἡ φωτιὰ στὸ μαγειρεῖο ἄναψε πάλι καὶ τὸ φαγητὸ ξανάρχισε νὰ βράζει. Κι' ὁ μάγειρος τράβηξε ἐπιτέλους τ' αὐτὶ τοῦ μικροῦ παραμάγειρου, κι' ἡ μαγείρισσα ἄρχισε πάλι νὰ μαδᾶ τὴ μαύρη της κότα.

Σὲ λίγες μέρες ἔγιναν μὲ μεγαλοπρέπεια οἱ γάμοι τοῦ βασιλόπουλου καὶ τῆς βασιλοπούλας, κι' ἔζησαν πιὰ εὐτυχισμένοι σ' ὅλη τους τὴ ζωή.

(Ἀπ' τὸ Γερμανικό) Μ. Ε. Σ.

ΠΩΣ ΠΟΛΕΜΟΥΝ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ὑδραῖοι εἶσαστε σεῖς; ρώτησε ὁ λοχίας.

— Ὄχι, στεριανοί. Ὁ Μιχάλης μόνο εἶναι Νησιώτης, μὰ ὄχι Ὑδραῖος.

— Περίεργο! Κ' ἔπειτα λένε πῶς μόνο οἱ Ὑδραῖοι εἶναι κεφάλια ἀγύριστα. Ἄ, δὲ θὰ πᾶμε καλά!

Ὁ λοχίας φαινόταν ἀληθινὰ ἀπελπισμένος, γιατὶ ἀπ' ὅλους σχεδὸν τοὺς ἐθελοντὲς ἄκουγε τὰ ἴδια. Κανένας δὲν ἐννοοῦσε νὰ λογαριάσῃ ἀεροπλάνο· κανένας δὲν ἐννοοῦσε νὰ θαφτῇ σὲ χαράκωμα. Ἡ ἀντιπάθεια σαὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ πολέμου ἦταν γενική. Κ' οἱ γενναῖοι ἐκεῖνοι στρατιῶτες ἀγαναχτοῦσαν περισσότερο, ὅταν ἄκουγαν ὅτι οἱ ἴδιοι θᾶσκαβαν τὰ χαρακώματά τους. Μ' αὐτὸ ἦταν ἀνυπόφορο! Γιὰ νὰ σκάψουν ἐπῆγαν ἐκεῖ, ἢ γιὰ νὰ πολεμήσουν; Κ' ἔπειτα, ποῦ ἀκούστηκε νἀνοίγῃ κανεὶς τὸν τάφο του μὲ τὰ χέρια του; Τοῦ κάκου οἱ ἀνώτεροι τοὺς ἐξηγοῦσαν τὴ χρησιμότητα τοῦ χαρακώματος καὶ τὴν ἀνάγκη του· τοῦ κάκου τοὺς ὑπόσχουνταν ὡραιότερη, στὴν ὥρα της, καὶ μεγαλοπρεπέστερη τὴν ἔφοδο ἀπὸ κεῖ-μέσα. Οἱ στρατιῶτες κουνοῦσαν τὰ κεφάλια τους κι' ὑπόσχουνταν κι' αὐτοὶ ἀπὸ μέσα τους... νὰ μὴν ἀκούσουν κανένα!

Δὲν πήγαιναν, βλέπετε, νὰ πολεμήσουν μὲ τὴ βία, ἀπὸ ὑποχρέωση ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τὴν ἀποφύγουν. Πήγαιναν μόνοι τους, μὲ τὴ θέλησή τους, ἀπὸ ἰδέα, ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸν πόλεμο, ἀπὸ μῖσος γιὰ τοὺς ἐχθρούς. Οἱ περισσότεροι λοιπὸν ἦταν ἀληθινὰ παλλικάρια, ἡ ἀφρόκρεμα, νὰ ποῦμε, ἡ ἀριστοκρατία τοῦ ρωμαϊκοῦ παλλικαρισμοῦ.

Ὅπως οἱ φίλοι ποὺ γνωρίσαμε στὴν ταβέρνα τοῦ Ψυρρῆ, ἔτσι κ' οἱ ἄλλοι, ποὺ βρέθηκαν μαζί τους στὴ Θεσσαλονίκη ἐκεῖνο τὸ φθινόπωρο, εἶχαν «πιθυμήσῃ λίγο πατιρντί». Ἄλλα — νἄχουμε καὶ τὸ νοῦ μας,—πατιρντὶ ὅπως τὸ ξέραν καὶ τὰ ἐννοοῦσαν οἱ Ρωμιοί: Ὄχι, γιὰ τὸ Θεό, χαρακώματα, τάφρους, τάφους. Ὄχι πόλεμο σκοτεινό, ἀπὸ τὰ ἔγκατα καὶ τὰ καταχθόνια τῆς γῆς. Παρὰ στὸ ξέφωτο, στὸν ἥλιο, στὸ φανερό, μὲ φλάμπουρα, μὲ μουσικές, μὲ σάλπιγγες, μὲ ταμπούρλα;—γιουρούσι μπροστά, ὅλο μπροστά!..

***

— Παιδιά! Αὔριο φεύγουμε γιὰ τὸ μέτωπο!

Δόξα σοι ὁ Θεός, ἐπιτέλους!

Ἕνα μῆνα τώρα, ποὺ ἐξακολουθοῦσαν τὰ καινούργια γυμνάσια καὶ τὶς καινούργιες θεωρίες, ἡ ἀνυπομονησία τους ἦταν τόση, ὥστε τοὺς ἔρριζε γρήγορα σ' ἕνα εἶδος ἀναισθησίας. «Ἂς μὴν πᾶμε ποτέ! ἔλεγαν· ἀφοῦ θέλουν νὰ μᾶς ἀφίσουν ἐδῶ...» Ἔφτασε ὅμως ἡ ἀναγγελία τῆς ἀναχώρησης νὰ τοὺς ξαναδώσῃ εὐθὺς ὅλη τους τὴ χαρά, τὴ ζωηρότητα, τὸν ἐνθουσιασμό. Ἔκαναν σὰν τρελλοί. Καὶ τὸ περίεργο εἶναι, ὅτι τώρ' ἀνυπομονοῦσαν χειρότερα κι' ἀπὸ πρίν. Σά, Χριστὲ τους, νἄφταναν στὸ μέτωπο τὴν ἴδια ὥρα ποὺ τοὺς τὄπαν! Κι' ὅταν ἄκουσαν πῶς θἄκαναν δέκα ὁλάκερες ἡμέρες, τοὺς ἔπιασε ἀπελπισία.

— Μὰ δὲν ἔχει σιδερόδρομο; ρωτοῦσαν.

— Ὄχι, νὰ σᾶς χαρῶ! τοὺς κορεῖδευε ὁ λοχίας. Οἱ γραμμὲς ἔγιναν, μὰ δὲν ἤρθαν ἀκόμα τὰ βαγόνια... ἀπὸ τὴν Εὐρώπη.

— Θᾶ πᾶμε ὅλο μὲ τὰ πόδια;

— Καὶ μὲ τὰ χέρια κάπου-κάπου.

— Μὰ καλά, πόσο ἀπέχει τὸ μέτωπο ἀπὸ δῶ;

— Ἀπάνου ἀπὸ τόσα μίλλια.

— Ἔ, καὶ θέλουμε δέκα ἡμέρες γιὰ νὰ φτάσουμε;

— Ἔτσι λέει ἡ διαταγή. Στὶς τόσες τοῦ μηνὸς πρέπει νἄμαστε κεῖ. Ἀπὸ αὔριο λοιπὸν ποὺ θὰ κινήσουμε, δὲν εἶναι δέκα μέρες... Θὰ κάμουμε; βλέπετε, πορεία γαλλική.

— Γιαβάς-γιαβάς.

— Καὶ δὲν εἶναι καλύτερα; Ἀμὴ τί θέλατε; Νὰ φτάσετε στὸ μέτωπο κουρασμένοι, τσακισμένοι, ἀπὸ μιὰ πορεία... ρωμαϊκή; Ὄχι! πάνε κεῖνα ποὺ ξέρατε!

— Μὰ ὅλα;

— Ὅλα, ὅλα!

Ὡραῖος κι' αὐτὸς ὁ πόλεμος!— συλλογίζουνταν τὰ παλληκάρια μας. Νὰ φτάνῃς ξεκούραστος στὸ μέτωπο, γιὰ νὰ χώνεσαι ἀμέσως σ' ἕνα χαράκωμα καὶ... νὰ ξαναξεκουράζεσαι. Καὶ τὸ γιουρούσι πότε;

Ἔπαψαν ὅμως τὶς μουρμούρες κι' ἑτοιμάστηκαν νὰ ξεκινήσουν. Μιὰ ποὺ μπῆκαν στὸ χορὸ ἔπρεπε νὰ χορέψουν. Ἀδιάφορο ἂν θὰ πήγαιναν κατὰ τὸ ρωμαϊκο τρόπο ἢ τὸ γαλλικό...

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα, πραγματικῶς, ἔφυγαν πρωΐ-πρωΐ.

Δέκα μέρες σωστὲς βάσταξε ἡ πορεία. Κάθε τρεῖς ὧρες σταματοῦσαν καὶ ξεκουράζουνταν δυό. Ἅμα νύχτωνε, καταυλισμός, ἀντίσκηνα καὶ πάει λέοντας. Τὸ πρωΐ πάλι δρόμο. Μὰ ἔβρεχε, μὰ χιόνιζε, ἔπρεπε νὰ ξεκινήσουν, νὰ κάμουν πάλι τρεῖς ὧρες καὶ νὰ ξαναπαθοῦν.

Τὸ βέβαιο εἶναι πῶς μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, δὲν αἰσθάνουνταν κούραση καθόλου. Πορεία - πανηγύρι, πορεία - διασκέδαση.

Γέλια, τραγούδια, ἱστορίες, φαγοπότια. Σὲ κάθε σταθμὸ ἔφταναν τόσο φρέσκοι, σὰ νἄκαναν ἕνα μικρὸ περίπατο. Κ' ἔτσι, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, θἄφταναν ὡς τὸ μέτωπο, θὰ βρίσκουνταν στὴ γραμμή, στὴ φωτιά.

«Δὲν ἔχουν καὶ τόσο ἄδικο οἱ Φραντζέζοι! —συλλογίζουνταν τὰ παλλικάρια μας Μόνο ἂν δὲν ἦταν ἐκεῖνες οἱ τρύπες στὸ χῶμα...»

Τὸ σύνταγμα ἐκεῖνο, ἀλήθεια, δὲν τὸ διοικοῦσαν Γάλλοι. Ἀπὸ τὸ συνταγματάρχη του ὡς τὸν τελευταῖο του ὑποδεκανέα, ὅλοι ἦταν Ρωμιοί. Ἡ πορεία του ὅμως ἦταν «γαλλική», γιατὶ οἱ διαταγὲς ἐρχόνταν ἀπ' τὸ γαλλικὸ στρατηγεῖο: «Θὰ φύγετε ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη αὔριο καὶ θὰ φτάσετε στὸ τάδε μέρος ὕστερ' ἀπὸ τόσες ἡμέρες». Δέκα ἔλεγε ὁ Γάλλος ἐκεῖ ποὺ ὁ Ρωμηὸς θὰ ἔλεγε ἴσως πέντε ἢ τρεῖς. Καὶ τὸν γαλλικὸ αὐτὸ τρόπο τὰ παλλικάρια μας τὸν ἐχαρακτήριζαν μὲ τὴν τούρκικη φράση: γιαβὰς-γιαβάς...

Τώρα πλησίαζαν στὸ μέτωπο. Τὸ κατάλαβαν ἕνα πρωΐ, ὅταν εἶδαν ἀξαφνα στὸν οὐρανὸ ἀνιχνευτικὰ ἀεροπλάνα. Ἐκείνη τὴ στιγμή, σήκωναν τἀντίσκηνα γιὰ νὰ ξεκινήσουν. Ἀξιωματικοὶ κι' ὑπαξιωματικοί, δίνοντας τὸ παράδειγμα, τοὺς ἐφώναξαν νὰ σκορπιστοῦν, γιατὶ δὲν μποροῦσαν νὰ ξέρουν ἀκόμα ἂν τἀεροπλάνα ἐκεῖνα δὲν ἦταν ἐχθρικὰ καὶ δὲν θὰ τοὺς φιλοδωροῦσαν μὲ μερικὲς ὀβίδες... Τὰ παλλικάρια μας ὅμως δὲν βιάστηκαν νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τὴ διαταγή, Στάθηκαν ἐκεῖ ποὺ ἔτυχαν, μαζεμένοι, συμπυκνωμένοι, ἄφοβοι, κ' ἐξακολούθησαν νὰ κοιτάζουν τἀεροπλάνα, ὡς που ἔτρεξε ὁ λοχίας κι' ἄρχισε νὰ τοὺς σπρώχνῃ μὲ φωνές:

— Κουνηθῆτε λοιπόν!.. σκορπισθῆτε, διαβουλουπεισματάριδες! Τοὺς γαϊδες θὰ μοῦ κάνετε τώρα;.. Πῶς θἀντιπαραταχθῆτε, μωρὲ σεῖς; Οἱ χειροβομβίδες σας φτάνουν ὡς ἐκεῖ πάνω;

— Μὰ δὲν τὰ εἴπαμε κὺρ λοχία; Ὁποιον πάρῃ ὁ Χάρος!

— Τὸν κακό σας τὸν καιρό!.. Κρυφτῆτε, παλαβοί!

Ἔτρεξαν, ἀπομακρύνθηκαν, μὰ ποῦ νὰ κρυφτοῦν! Σὲ λίγο πάλι, νὰ τοὺς μαζὶ κι' οἱ τέσσερις! Δὲν ἤθελαν νὰ σκοτωθοῦν μακριὰ ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον...

Εὐτυχῶς ποὺ τ' ἀεροπλάνα ἐκεῖνα δὲν πρόφταναν νὰ ρίξουν ὀβίδες. Πρὶν φτάσουν ἀπάνω ἀπὸ τὸν καταυλισμό, ἄλλα ἀεροπλάνα, ἀπ' ἄλλο σημεῖο τοῦ ὁρίζοντα, ὑψώθηκαν καὶ τὰ κυνήγησαν. Ἔτσι ὁ ἐπικρεμάμενος κίνδυνος πέρασε Ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἔφυγαν καὶ τὰ σύννεφα καὶ φάνηκε ὁ ἥλιος.

— Εἴδες λοιπόν, κὺρ λοχία, ρώτησε ὁ Γιάννης θριαμβευτικά, πῶς οὔτε τ' ἀεροπλάνα δὲν μᾶς κάνουν τίποτα;

— Εἶδα πῶς εἴσαστε ἀδιόρθωτοι καὶ θὰ βροῦμε τὸ μπελά μας μὲ σᾶς, ἐδῶ ποὺ ἤρθατε! ἀποκρίθηκε ὁ λοχίας.

— Καὶ τί μπελὰ θὰ βρῆτε σεῖς, ἂν σκοτωθοῦμε μεῖς; εἶπε ὁ Κῶτσος.

— Ἐκεῖνο ποὺ ξέρετε! ἀποκρίθηκε αἰνιγματικὰ ὁ λοχίας.

Καὶ μὲ κανένα τρόπο δὲν θέλησε νὰ δώσῃ ἄλλη ἐξήγηση...

Ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή, τὸ σύνταγμα βάδιζε σύσσωμο Ἀλλὰ δόθηκε διαταγὴ νὰ προχωρήσῃ χωρισμένο. Ἔτσι ὁ ἕνας λόχος τράβηξε ἀπ' ἐδῶ, ὁ ἄλλος ἀπ' ἐκεῖ, ὁ τρίτος ἀπ' τὴ μέση καὶ καθεξῆς.

Ὁ λόχος ὅπου ἀνῆκαν οἱ τέσσερις φίλοι μας, ἀνέβηκε μονάχος του σ' ἕνα λόφο, ἀπὸ κεῖ κατέβηκε σὲ μιὰ καταπράσινη κοιλάδα κι' ὡς τὸ βράδυ ἔφτασε σὲ μιὰ μικρὴ πόλη. Ἐκείνη τὴ νύχτα, τὴν πέρασαν κάτω ἀπὸ στέγη· κι' ἦταν ἀνάγκη, μὰ τὴν ἀλήθεια, γιατὶ ἔβρεχε μὲ τὸ τουλούμι καὶ βροντοῦσε φοβερά, ἀκατάπαυτα.

Ὡς τὸ χάραμα, ἡ βροχὴ κι' οἱ ἀστραπὲς εἶχαν πάψει.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΓ'.

Ὅταν ζύγωσαν σιγὰ-σιγὰ καὶ μπόρεσαν νὰ ἰδοῦν καὶ νὰ καταλάβουν γιὰ ποιὸ λόγο τὸ λιοντάρι μουγγρίζε ἔτσι θλιβερά, τὰ ζῶα σάστισαν. Ἔπειτα ὅμως ἄρχισαν νὰ γελοῦν καὶ νὰ κοροϊδεύουν τὸν πρώην βασιλιά τους.

Εἶχαν μαζευθεῖ πουλιὰ καὶ τετράποδα, θεριὰ κι' ἀγρίμια: ἐλέφαντες, ἱπποπόταμοι, καμηλοπάρδαλες, μαϊμοῦδες, καμηλοπούλια, πελεκάνοι καὶ πάει λέοντας...

— Τί μᾶς παρασταίνει δηλαδὴ τοῦ λόγου του; εἶπ' ἕνας ἀστεῖος ἐλέφαντας. Γιατὶ μασκαρεύτηκε ἔτσι; Τὸν ἐλέφαντα θέλει τώρα νὰ μᾶς κάνη; Ναί, μ' ἄλλα τὰ μάτια τοῦ λαγοῦ κι' ἄλλα τῆς κουκουβάγιας!

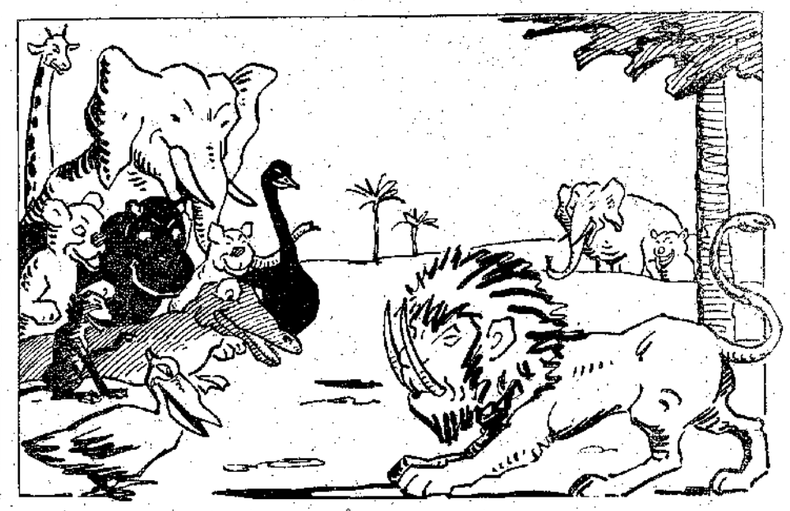

Τἄλλα ζῶα γελοῦσαν δυνατά, μπροστὰ στὴ μύτη τοῦ βασιλιᾶ, ποὺ δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ τοὺς κάμη τίποτα!

Νὰ τὰ ξεσκίση, νὰ τὰ φάη; Δὲν τὸν ἄφιναν τὰ κέρατα τοῦ τράγου. Νὰ τὰ κυνηγήσῃ τοὐλάχιστο καὶ νὰ τὰ σκορπίσῃ; Δὲν εἶχε πιὰ δύναμη ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ τὴ δυστυχία. Νὰ τοὺς πῆ ἐπιτέλους «σεβασθῆτε τὸ βασιλιά σας»; Θὰ τοῦ ἀπαντοῦσαν: «καὶ ποῦ εἶναι τὸ στέμμα σου;»

Κι' ὁ κακόμοιρος ὁ Ὀσκὰρ τὰ ὑπόφερε ὅλα. Ὤ, ἦταν πολὺ θλιβερὸ τὸ θέαμα τῆς πεσμένης αὐτῆς Μεγαλειότητας, ποὺ οἱ ὑπήκοοί της,—οἱ ἴδιοι ποὺ ἄλλοτε ἔτρεμαν μπροστά της, — τὴν προγκάριζαν τώρα καὶ τὴ γιουχάϊζαν, ὅπως τὶς Ἀποκριὲς οἱ μάγκες ἕνα φτωχό, κακοντυμένο μασκαρά!..

Ἀφοῦ βαρέθηκαν πιὰ νὰ γελοῦν καὶ νὰ διασκεδάζουν, τὰ ζῶα ἔφυγαν γιὰ τὰ σπίτια τους. Κι' ὁ Ὀσκὰρ ἔμεινε μονάχος, ὁλομόναχος, ὅπως μένουν συνήθως οἱ πεσμένοι κι' οἱ δυστυχισμένοι...

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

—Ὤχ, μητέρα! Φοβᾶμαι πῶς θὰ μᾶς χωρίσουν . . .

— Γιὰ ἂς κοπιάσουν! Θὰ σὲ κρατήσω ἢ θὰ μὲ σκοτώσουν.

Ὁ πλειστηριασμὸς ἐξακολουθοῦσε. Δυὸ ἀπὸ τοὺς νέους μαύρους τοὺς ἀγόρασε ὁ Χάλεϋ.

—Ἡ σειρά σου, μικρέ, φώναξε ὁ κήρυκας στὸν Ἀλβέρτο. Δεῖξε τὴν εὐλιγισία σου.

— Πουλήστε μας μαζί, κύριε, σᾶς παρακαλῶ, εἶπε ἡ Ἀγάρ, κρατώντας τὸ παιδί.

— Μέριασε ἀπὸ κεῖ! φώναξε ἄγρια ὁ κήρυκας. Ἡ σειρά σου θἀρθεῖ ὕστερα. Ἐμπρός, πήδα, μικρέ!

Κι' ἔσπρωξε τὸ παιδὶ στὴν ἐξέδρα, ἐνῷ κεῖνο ἀντιστεκόταν. Σκούπισε τὰ δάκρυά του κι' ἀνέβηκε.

Δώδεκα προσφορὲς δόθηκαν ἀμέσως. Τέλος ὁ κήρυκας κατέβασε τὸ σφυρί του καὶ τὸ παιδὶ κατακυρώθηκε στὸ Χάλεϋ. Ἡ δύστυχη μητέρα ἄπλωσε τὰ χέρια της πρὸς τὸν ἀγοραστὴ καί, τρέμοντας ὁλόκληρη, τοῦ φώναξε:

—Ἀφέντη, γιὰ τὸ Θεό, ἀγόρασέ με καὶ μένα. Θὰ πεθάνω ἂν μοῦ τὸ πάρεις!

— Καὶ τί νὰ σὲ κάνω! εἶπε ὁ Χάλεϋ, γυρίζοντας νὰ φύγει.

Τὴ γριὰ τὴν ἀγόρασε ὕστερα ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶχε μιλήσει μὲ τὸ Χάλεϋ καὶ ποὺ φαινόταν ἄνθρωπος πονετικός.

Οἱ δυστυχισμένοι σκλάβοι, ποὺ εἶχαν ζήσει τόσα χρόνια μέσα στὴν ἴδια στέγη, μαζεύτηκαν τώρα τριγύρω στὴ γριὰ μάννα πολεμώντας νὰ τὴν παρηγορήσουν.

— Δὲ μοῦ ἄφιναν τουλάχιστο ἕνα! ἔλεγε ἀδιάκοπα ἐκείνη.

—Ἔχει ὁ Θεός, κυρὰ Ἀγάρ, τῆς εἶπε ὁ γεροντότερος.

— Μητέρα, μὴν κλαῖς! τῆς ἔλεγε ὁ Ἀλβέρτος. Λένε πῶς ὁ ἀφέντης σου εἶναι καλός.

— Παιδί μου, παιδάκι μου, πῶς θὰ ζήσω χωρὶς ἐσένα; ἀπαντοῦσε ἐκείνη σφίγγοντας κοντά της τὸ παιδί της.

— Πάρτε την ἀπὸ κεῖ! φώναξε ὁ Χάλεϋ. Τί κερδίζει νὰ φωνάζει ἔτσι;

Ὁ γεροντότερος μαῦρος πῆρε τὴ μητέρα, μὲ τὸ καλὸ καὶ μὲ τὸ στανιό, καὶ τὴν πῆγε ὡς τὸ ἁμάξι τοῦ ἀφέντη της, ἐνῷ ὁ Χάλεϋ ἔπαιρνε τοὺς δικούς του νὰ τοὺς πάει στὴ φυλακή.

* * *

Λίγες μέρες ἀργότερα, ξαναβρίσκουμε τὸ Χάλεϋ μὲ τὸ ἐμπόρευμά του σ' ἕνα ἀτμόπλοιο τοῦ Ὄχιο, ποὺ λεγόταν «τὸ Ὡραῖο Ποτάμι».

Τὸ «Ὡραῖο Ποτάμι», ἓν' ἀπὸ τὰ καλύτερα ἀτμόπλοια ποὺ ταξίδευαν στὴν Ἀμερική, κατέβαινε περήφανα τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ, ἐνῷ κυμάτιζε στὴν πρύμνη του ἡ σημαία τῆς ἐλεύθερης Δημοκρατίας. Στὸ κατάστρωμα κυκλοφοροῦσαν κομψοὶ καὶ καλοντυμένοι ἐπιβάτες κι' ὅλα ἦταν ὡραῖα καὶ χαρούμενα ἐκεῖ πάνω, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δυστυχισμένους μαύρους, ποὺ τοὺς εἶχαν βάλει σὲ μιὰ γωνιὰ μαζὶ μὲ τὰ ἐμπορεύματα, ὅπου κουβέντιαζαν μεταξύ τους σιγὰ-σιγά.

— Παιδιά! εἶπε ὁ Χάλεϋ πλησιάζοντας. Ἐλπίζω πῶς εἶσαστ' εὐχαριστημένοι. Ἂν θέλετε νὰ σᾶς φερθῶ καλά, νὰ μοῦ φερθῆτε καὶ σεῖς φρόνιμα.

Ἐκεῖνοι ἀποκρίθηκαν τὸ αἰώνιο «ναί, Μάσσα», ποὺ ἀπὸ αἰῶνες τὸ προφέρουν μὲ ὑποταγὴ οἱ δυστυχισμένοι ἀφρικανοί. Ἀλλὰ κάθε ἄλλο παρὰ εὐχαριστημένοι ἦταν. Μιλοῦσαν ὅλοι μεταξύ τους γιὰ τὶς γυναῖκες τους, τὶς μητέρες τους, τὰ παιδιά τους, ποὺ τὰ εἶχαν ἀφίσει, καὶ δὲ μποροῦσαν βέβαια νὰ εἶναι εὐχαριστημένοι.

—Ἔχω μιὰ γυναίκα, ἔλεγε ὁ σκλάβος ποὺ ὀνομαζόταν «Τζών, ἐτῶν 30», ἀκουμπώντας τὸ ἁλυσοδεμένο χέρι στὸ γόνατο τοῦ Τόμ· καὶ δὲν ξέρει τίποτα ἡ κακομοίρα.

— Ποῦ μένει; ρώτησε ὁ Τόμ.

— Σὲ μιὰ ταβέρνα, στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, ἐδῶ κοντά. Ἄχ, ἂς μποροῦσα νὰ τὴν ξαναΐδω μιὰ φορὰ μόνο.

Δυστυχισμένε Τζών! Τὰ δάκρια ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια του, ὅπως θἄτρεχαν κι' ἀπὸ τὰ μάτια ἑνὸς λευκοῦ. Ὁ Τόμ στέναξε ἀπὸ βαθιὰ καὶ πολεμοῦσε νὰ τὸν παρηγορήσει ὅσο μποροῦσε.

Ἀπὸ πάνω τους, μέσα στὸ σαλόνι, οἱ πλούσιοι ἐπιβάτες διασκέδαζαν χαρούμενοι. Τὰ παιδάκια ἔτρεχαν εὐτυχισμένα τριγύρω στοὺς μπαμπάδες καὶ στὶς μαμμάδες. Ἄ, πόσο εὔκολη καὶ γλυκειὰ ἦταν ἡ ζωὴ γι' αὐτοὺς ὅλους!

— Μαμμά! φώναξε ἕνα παιδάκι, μπαίνοντας μέσα. Ἕνας ἔμπορος εἶναι στὸ βαπόρι μὲ πέντ' ἕξη μαύρους.

— Δυστυχισμένα πλάσματα! ἀπάντησε ἡ μητέρα μὲ ὕφος μισὸ θυμωμένο, μισὸ θλιβερό.

— Τί τρέχει; ρώτησε μιὰ ἄλλη κυρία.

—Ἔχουν φέρει σκλάβους στὸ βαπόρι.

— Τί ντροπὴ γιὰ τὴ χώρα μας αὐτὸ τὸ θέαμα! φώναξε ἕνας ἄλλος.

— Μὴν εἶστε ὑπερβολικοί! εἶπε μιὰ κυρία ποὺ καθόταν ἀνάμεσα στὰ παιδάκια της καὶ κάτι κεντοῦσε Ἐγὼ ἔχω ἰδεῖ, στὰ Νότια, σκλάβους ποὺ περνοῦνε καλύτερα ἀπὸ τοὺς ἐλεύθερους.

— Μὴν ξεχνᾶτε ὅτι εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ εἶναι πάντα σκλάβα ἡ ἀφρικανικὴ φυλή, εἶπε ἕνας κληρικὸς μὲ σοβαρὸ παρουσιαστικό. «Κατηραμένη Χαναάν, νὰ εἶσαι ἡ δούλη τῶν ἀδελφῶν σου!» λέει ἡ Γραφή. Πῶς θέλετε λοιπὸν ν' ἀλλάξουμε ἐμεῖς ἐκεῖνα ποὺ ὥρισε ὁ Θεός.

— Ναί, ἀλλὰ ἡ Γραφὴ λέει ἀκόμη: Ὁ σὺ μισεῖς, ἑτέρῳ μὴ ποιήσεις! εἶπε ἕνας κύριος ποὺ εἶχε παρακολουθήσει τὴ συζήτηση.

Ὁ κληρικὸς κάτι θέλησε νὰ πεῖ, ἀλλὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ πλοῖο σταμάτησε κι' ὅλοι σηκώθηκαν νὰ ἰδοῦν ποῦ εἶχαν ἀράξει. Τὴν ἴδια στιγμή, μιὰ μαύρη ὁρμησε στὸ πλοῖο ἀπὸ τὴ σκάλα, ποὺ τὸ ἔνωνε μὲ τὴ στεριά, ἔσχισε τὸ πλῆθος καὶ διευθύνθηκε πρὸς τοὺς σκλάβους. Ἀγκάλιασε τὸ σκλάβο «Τζών, 30 ἐτῶν» κι' ἄρχισε νὰ βγάζει κάτι φωνές, ποὺ σπάραζαν τὴν καρδιά.

Ὁ κύριος ποὺ εἶχε μιλήσει τελευταῖος, πλησίασε τὸ Χάλεϋ καὶ τοῦ εἶπε:

— Φίλε μου, πῶς ἀντέχετε νὰ κάνετε παρόμοιο ἐμπόριο; Περιμένω ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ ἰδῶ τὴ γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδιά μου, καὶ ἡ καρδιά μου ραγίζει καθὼς ἀντικρύζω αὐτὰ τὰ πράγματα.

Ὁ Χάλεϋ ἀπομακρύνθηκε σκεπτικός, χωρὶς ν' ἀπαντήσει

«Ἂν κερδίσω ἀρκετὰ μ' αὐτὴ τὴ σοδειά, θὰ εἶναι ἡ τελευταία φορὰ ποὺ πούλησα μαύρους! Νὰ ξοφλήσω πιὰ μὲ δαύτους, γιατὶ βλέπω ὅτι τὸ ἐμπόριο ἔγινε πολὺ δύσκολο».

Ὕστερα ἔβγαλε τὸ σημειωματάριό του κι' ἄρχισε νὰ ἐξετάζει τοὺς λογαριασμούς του

Τὸ πλοῖο ξεκίνησε πάλι κι' ἡ ζωὴ ἐξακολούθησε ἥσυχη, ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ στέθηκε γιὰ κάμποσες ὧρες σὲ μιὰ μικρὴ πόλη τοῦ Κέντουκυ. Ὁ Χάλεϋ βγῆκε γιὰ δουλειές του στὴ στεριά. Ὁ Τόμ περπάτησε σιγὰ-σιγά, μὲ τὶ ἁλυσίδες στὰ πόδια, ὡς στὰ κάγκελα τοῦ καταστρώματος καὶ κοίταζ' ἔξω.

Τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ πλοῖο θὰ ξεκινοῦσε, εἶδε τὸ Χάλεϋ νὰ γυρίζει βιαστικός, μαζὶ μὲ μιὰ μαύρη, ποὺ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της ἕνα παιδάκι. Ἦταν ντυμένη εὐπρόσωπα καὶ μιλοῦσε χαρούμενα μὲ τὸ Χάλεϋ.

Μόλις μπῆκαν στὸ πλοῖο, σχεδὸν ἀμέσως ξεκίνησε.

Σὲ λίγο ὁ Χάλεϋ τὴν πλησίασε καὶ κάτι τῆς εἶπε ἀδιάφορα. Ὁ Τόμ, ποὺ τὴν παρακολουθοῦσε, εἶδε τὸ μέτωπό της νὰ σκυθρωπάζει καὶ τὴν ἄκουσε νἀπαντᾶ:

— Ἀδύνατο, ἀδύνατο! Μὲ γελάτε!

— Ἂν δὲν τὸ πιστεύεις, κοίταξε αὐτὸ τὸ χαρτί, ἀπάντησε ὁ Χάλεϋ βγάζοντας ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα χαρτί. Εἶναι τὸ συμφωνητικὸ μὲ τὸν ἀφέντη σου, ποὺ σὲ πούλησε. Καὶ σὲ καλοπλήρωσα, νὰ τὸ ξέρεις!

— Δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω πῶς ὁ ἀφέντης μου μὲ γέλασε ἔτσι! εἶπε ἡ δυστυχισμένη γυναίκα, ποὺ ἡ ταραχή της μεγάλωνε ὁλοένα. Μοῦ εἶπε πῶς μ' ἔστελνε στὸ Λουϊσίλ, νὰ μπῶ μαγείρισσα σὲ μιὰ ταβέρνα, ὅπου μένει ὁ ἄντρας μου. Ψέμματα μοῦ τἄλεγε;

— Μὰ ἀφοῦ σὲ πούλησε, δυστυχισμένη; τῆς εἶπε ἕνας ἐπιβάτης. Δὲ βλέπεις τὸ χαρτὶ μὲ τὴν ὑπογραφή του;

— Τότε, περιττὸ νὰ μιλᾶμε πιά, εἶπε ἡ μαύρη, πέρνοντας μιὰ ξαφνικὴ ἀπόφαση.

Ἔσφιξε τὸ παιδάκι της καὶ κάθησε πάνω στὸ μπόγαλάκι της σὰν ἀφηρημένη.

— Τὸ πῆρε ἀπόφαση, εἶπε ὁ ἔμπορος. Φαίνεται φρόνιμη γυναίκα!

Ἡ μαύρη ἔμενε ἥσυχη, ὁλότελα ἥσυχη, σὰ νἀχὲ γίνει ξαφνικὰ ἀπὸ πέτρα. Τὸ παιδάκι της, ἓν' ἀγοράκι δέκα μηνῶν, τῆς χτυποῦσε τὰ μάγουλα πολεμώντας ἔτσι νὰ τραβήξει τὴν προσοχή της. Τέλος ἐκείνη τὸ πρόσεξε καὶ τὸ χόρεψε στὰ γόνατά της.

— Τί ὡραῖο παιδάκι! εἶπε ἕνας ἐπιβάτης καὶ στάθηκε μπροστὰ στὴ μητέρα. Τί ἡλικία ἔχει;

— Δέκα μηνῶν.

Ὁ ἐπιβάτης σφύριξε γιὰ νὰ κάμει τὸ παιδάκι νὰ γελάσει καὶ τοῦδωσε μιὰ καραμέλλα. Ὕστερα πλησίασε τὸ Χάλεϋ καὶ τοῦ εἶπε:

— Ποῦ τὴν πᾶτε τὴ σκλάβα;

— Στὰ Νότια.

— Καὶ τὸ παιδὶ μαζί;

— Τὸ παιδὶ θὰ τὸ πουλήσω μὲ πρώτη εὐκαιρία.

— Δὲ φαντάζομαι νὰ τὸ πουλήσετε ἀκριβά.

— Πάντως, ὄχι λιγότερο ἀπὸ πενήντα δολλάρια.

— Ὄχι βά! Τριάντα δολλάρια εἶναι καλὰ πληρωμένο.

— Ἂς μοιράσουμε τὴ διαφορά, εἶπε ὁ Χάλεϋ. Δόστε μου σαρανταπέντε. Λιγότερο δὲν τὸ δίνω.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΑΡΜΑΡΑ

Μέσα στὰ ὕψη, κουρασμένα, τῶν βουνῶν
προσμένουνε τὴ λευτεριὰ νὰ φτάσῃ,
στὴ συντροφιὰ μονάχα τῶν νεφῶν
λαχταριστὰ κοιτάζουνε τὴν πλάση.

Ὕλη κι' ἂν εἶναι τώρα ταπεινὴ
τὸ Πνεῦμα καρτεράνε, ὁ τεχνίτης
στὰ σπλάχνα νὰ φυτήσῃ, νὰ φανῇ
ἡ Τέχνη στὴ λαμπρὴν ἀναλαμπή της.

Τοῦ κάκου κι' ἂν προσμένουν... Μαχητὴς
κανεὶς δὲν φτάνει νὰ τὰ λευτερώσῃ,
κανένας τῶν μαρμάρων λυτρωτὴς
στὴν ἄφτερη τὴ Νίκη νὰ φυτρώσῃ

φτερὰ πανώρια, νέα, δυνατά . . .
Καὶ θλίβονται στὰ ὕψη κουρασμένα,
καὶ καρτεράν μὲ πίκρα, τὰ ὧρια τὰ
μάρμαρα, καὶ δὲν βλέπουνε κανένα . . .

Κι' ὅμως. Ἓν' ἀπ' αὐτά, πιὸ τυχερό,
τὸ πήρανε στὴν πόλη.—Πρῶτο βῆμα
γιὰ τὴν ἀθανασία—ὦμέ, σὲ τί καιρὸ
βρέθηκε; Τὸ χρησίμεψαν γιὰ μνῆμα!

ΛΙΔΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΦΟΡΑ . . .

Ἦταν μιὰ φορὰ τρία μικρὰ παιδιά: ἕξη, πέντε καὶ τεσσάρω χρονῶν.

Εἶχαν καὶ τὰ τρία ἴδια καστανὰ μάτια καὶ καστανὲς μπούκλες. Ἡ μητέρα τους ἦταν μιὰ χλωμὴ γυναίκα, τρυφερὴ καὶ γλυκειά. Κάθε φορὰ ποὺ τὰ μικρά της πήγαιναν στὸ γειτονικὸ δάσος νὰ μαζέψουν μικρὰ ξερόκλαδα, τὰ χάϊδευε μὲ τὰ ὠχρά της δάχτυλα καὶ τοὺς φιθύριζε: «Κουράγιο, παλικαράκια μου».

Ὕστερα στεκόταν στὸ κατώφλι τῆς καλύβας καὶ τὰ παρακολουθοῦσε ὥσπου χανόνταν. Κι' αὐτά, κάθε στιγμή, γύριζαν καὶ τῆς χαμογελοῦσαν. Ὅταν γύριζαν μὲ τὰ γεμάτα καλαθάκια, σκούπιζε μὲ τὸ μαντήλι της τὰ ἱδρωμένα τους μέτωπα καὶ τὰ φίλοῦσε τρυφερά. Κι' αὐτὰ τὴν ἀγκάλιαζαν σφιχτὰ-σφιχτά. Κι' ἔνιωθαν τότε κάτι γλυκὸ καὶ θλιβερὸ ποὺ ἀνέβαινε ἀπ' τὶς καρδιές τους καὶ στεκόταν σὰν ἕνας κόμπος στὸ λαιμό τους.

Ὁ πατέρας ἦταν μεροκαματιάρης καὶ δούλευε στὰ χωράφια. Ἔφευγε πρὶν ἀκόμα φέξῃ καὶ γύριζε μετὰ τὴ δύση τοῦ ἥλιου. Κάθε μέρα στὸ γυρισμὸ ρωτοῦσε μὲ θλίψη τὴ μητέρα:

— Πῶς πῆγε ὁ βήχας σήμερα; Σοῦ πέρασε καθόλου;

Ἡ μαμμὰ ἀδυνατοῦσε ὁλοένα καὶ στὸ τέλος ἔπεσε στὸ κρεβάτι. Δὲν ξαναστάθηκε πιὰ στὸ κατώφλι νὰ ξανακοιτάξῃ τὰ παιδιά της καθὼς πήγαιναν στὸ δάσος. Μὰ τὰ μικρὰ γύριζαν πάντα. Ὁ μικρούλης μάλιστα, κουνοῦσε καὶ τὸ χεράκι του καὶ τὰ μάτια του βούρκωναν.

Μιὰ μέρα ὁ πατέρας τοὺς εἶπε:

— Πηγαίνετε στὴ θειά σας, μικρά μου, καὶ νἄστε φρόνιμα.

Ἡ φωνή του ἔτρεμε κι' ἔσκυβε πολύ, σὰ γέρος.

Σὲ τρεῖς μέρες ξαναγύρισαν. Ἡ μαμμά τους ἔλειπε. Ὁ πατέρας ἦταν κατάχλωμος κι' ἔτρεμαν τὰ χείλη του . . .

* * *

Ἦταν μιὰ φορὰ τρία μικρὰ παιδιά. . .

Τοὺς εἶπαν πῶς ἡ μητέρα τους πῆγε στὸν οὐρανό.

Τὴν Κυριακή, μετὰ τὴν ἐκκλησία, ὁ πατέρας τὰ πῆγε στὸ νεκροταφεῖο. Σταμάτησαν μπροστὰ σ' ἕνα μνῆμα στολισμένο μὲ ἀνεμώνες καὶ μενεξέδες.

— Ἐδῶ εἶναι ἡ μαμμά σας, εἶπε.

Τὰ μικρὰ χλώμιασαν, μὰ δὲ μίλησαν.

Τὴν ἄλλη μέρα καὶ τὰ τρία, χωρὶς νὰ ποῦν τίποτα σὲ κανένα, ξαναγύρισαν στὸ νεκροταφεῖο. Σταμάτησαν μπροστὰ στὸ χτεσινὸ μνῆμα καὶ ψιθύρισαν:

— Ἐδῶ εἶναι ἡ μαμμά . . .

— Δὲ θὰ ξανάρθῃ πιά; ρώτησε ὁ μικρός.

— Ὄχι, ἀπάντησε ὁ μεγάλος. Ἄκουσα πῶς οἱ πεθαμένοι δὲν ξαναγυρίζουν στὴ γῆ.

Τὰ δάκρυα καὶ τῶν τριῶν μούσκευαν τὸ χῶμα.

— Μᾶς βλέπει τώρα; ξαναρώτησε ὁ μικρούλης.

— Δὲν ξέρω καλά . . . Θαρρῶ ναί.

— Τότε, εἶπε ὁ πρῶτος, νὰ τῆς δεῖξουμε πῶς εἴμαστε καλὰ καὶ φρόνιμα παιδιά.

— Καὶ νὰ τῆς χαρίσουμε κάτι. Ἕνα πράμα ὄμορφο. Νά, ἐγὼ τῆς δίνω τὸ σταυρὸ ποὺ μοῦ χάρισε ὁ νουνός μου.

Ἔβγαλε τὸν ἀσημένιο σταυρό του, τὸν φίλησε, ἔκαμε μιὰ τρύπα στὸ μαλακὸ χῶμα καὶ τὸν ἔχωσε μέσα.

— Ἐγώ, εἶπε ὁ δεύτερος, θὰ τῆς χαρίσω τοὺς δυὸ γυάλινους βώλους μου.

Τοὺς ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του καὶ τοὺς ἔκρυψε στὴ γῆ. Ὁ μικρὸς ἄρχισε νὰ κλαίῃ, γιατὶ δὲν εἶχε τίποτα νὰ χαρίσῃ. Οἱ μεγάλοι τὸν παρηγόρησαν.

— Δὲν πειράζει. Εἶσαι μικρὸς ἐσύ.

* * *

Μὰ ὁ μικρούλης ἤθελε νὰ προσφέρῃ κι' αὐτὸς ἕνα δῶρο στὴ μητέρα. Ὅταν τὴν ἄλλη μέρα βρέθηκε μονάχος, ἔτρεξε σ' ἕνα χωράφι. Τί ἀπέραντο ποὺ τοῦ φάνηκε! Μιὰ στιγμὴ τρόμαξε. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ βρίσκοταν ὁλομόναχος. Μὰ ὕστερα σκέφθηκε πῶς ἡ μαμμὰ θἄταν πολύ, πολὺ λυπημένη ποὺ δὲν τῆς χάρισε τίποτα· κι' ἄρχισε νὰ μαζεύῃ λουλούδια. Λουλούδια φτωχικὰ τοῦ ἀγροῦ, μὰ πλούσια σ' ὀμορφιὰ καὶ χρώματα. Καὶ σὲ λίγο μαργαρίτες, ἀνεμώνες, παπαρούνες, σχημάτισαν ἕνα μεγάλο μπουκέτο. Ὁ μικρὸς τὸ πῆρε καὶ πῆγε πάλι στὸν τάφο τῆς μαμμᾶς του. Ἄρχισε νὰ κάνῃ τρύπες πολλές, πολλές. Ἡ δουλειὰ ἦταν βαρειὰ γιὰ τὰ μικρούλια δαχτυλάκια του καὶ ὁ ἱδρώτας ἔτρεχε στὰ μάγουλά του. Μὰ δούλευε πάντα. Κι' ὅταν ὅλες οἱ τρύπες ἀνοίχτηκαν, ἔβαζε κάθε λουλούδι μέσα μὲ τὸ κεφάλι στὸ χῶμα καὶ τὰ κοτσάνια στὸν ἀέρα.

— Ἔτσι, σκέφθηκε, ἡ μαμμάκα «θὰ δῇ» τὰ λουλούδια μου.

Τὴν ἄλλη Κυριακή, ὅταν ξαναπῆγαν στὸ νεκροταφεῖο, οἱ δυὸ μεγάλοι ἄρχισαν τὰ γέλια.

— Κοίταξε, μπαμπά, τί ἔκαμε ὁ μικρός. Φύτεψε τὰ λουλούδια ἀνάποδα. Δὲν ξέρει πῶς φυτεύουνται. . .

Κι' ἑτοιμάστηκαν νὰ τὰ βγάλουν. Μὰ ὁ μπαμπᾶς τοὺς σταμάτησε:

— Ἀφῆστε τα, Καλὰ ἔκαμε!

Ὁ μικρὸς ἔκλαιγε γιατὶ τὸν ἐκορόϊδεψαν. Μὰ ὅταν ξύπνησε τὸ πρωί, χτύπησε τὰ χεράκια του γεμάτος χαρά.

— Τὴ νύχτα εἶδα τὴ μαμμά... Μοῦ ἄπλωνε τὰ χέρια της καὶ μοῦλεγε: «Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ λουλούδια, χρυσό μου. Ἦταν πολὺ ὄμορφα. Πιὸ ὄμορφα ἀπ' ὅλα τὰ πράματα!

— Εἶδες τὴ μαμμά! Ἐσὺ μονάχα!

φώναξαν τἀδελφάκια του μὲ παράπονο.

Ὁ πατέρας γύρισε ἀλλοῦ, γιατί τὰ μάτια του ἦταν κατακόκκινα. Κι' ὁ μεγάλος εἶπε :

— Ὁ μικρὸς κουράστηκε πάρα πολὺ γιὰ νὰ φυτέψῃ τὰ λουλούδια του κι' ἡ μαμμὰ εὐχαριστήθηκε πιότερο μαζί του. Κι' ἐμεῖς ποὺ γελάσαμε...

Ὁ μικρούλης, μὲ τὰ μάτια μισόκλειστα κι' ἁπλωμένα τὰ χέρια, χαμογελοῦσε γλυκά. Ξανάβλεπε τὴ μαμμά του ποὺ «εἶχε δῆ» τὰ λουλούδια του, κι' εὐχαριστήθηκε γιὰ τὸ ὑπέροχο δῶρο τῆς ἀγνῆς καὶ ἀθῶας ψυχούλας του.

Ἦταν μιὰ φορὰ τρία μικρὰ παιδιά...

(Ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ) ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ
ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ μακριὰ μετάλλινη γέφυρα, ποὺ ἔνωνε τὴν κεντρικὴ καμπίνα μὲ τὴν ἐμπρὸς καὶ τὴν πίσω ἦταν καμωμένη ἔτσι, ὥστε νὰ τὴν περνᾴ κανεὶς χωρὶς καμμιὰ δυσκολία. Ὡστόσο ἡ ἐλαστικότη της καὶ ἡ φαινομενικὴ της ἔλλειψη στερεότητος ἔκαναν τὸν καθηγητὴ ν' ἀνησυχήσῃ ὄχι λίγο, μόλις πάτησε τὸ πόδι του πάνω της, ἀκολουθώντας τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς ὁδηγούς τους. Ἡ μὶς Γκρὰς Κλάριτζ, ποὺ τὴν κρατοῦσε στερεὰ ὁ κ. Φονδιέλλ, φοβόταν πολὺ λιγότερο. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ Νταίζη ποὺ τὸ χεράκι της βρισκόταν μέσ' στὸ χέρι τοῦ κ. Στέφενσον. Ὅσο γιὰ τὰγόρια, αὐτὰ εἶχαν κιόλας ἀποδείξει, τὴν ὥρα ποὺ σκαρφάλωναν στὴν ἀνεμόσκαλα, πὼς ὁ ἴλιγγος τοῦ ὕψους ἦταν ἕνα πρᾶγμα ποὺ μποροῦσαν νὰ τὸ ἀψηφήσουν κι' ὅτι ἔπρεπε μᾶλλον νὰ περιορίσῃ παρὰ νὰ τονώσῃ κανεὶς τὸ θάρρος τους.

— Μὴν τρέχεις πάνω στὴ γέφυρα, Ὑβόν, φώναζε ὁ παιδαγωγὸς τρομοκρατημένος. Καὶ σύ, Γαβριήλ, πάψε νὰ σκύβῃς !

Τὸ νὰ τρέξῃ ἢ νὰ σκύψῃ ἦταν ἕνα πρᾶγμα, ποὺ βέβαια δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ τὸ κάνῃ ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος παρ' ὅλα τὸν τίτλο τοῦ ὑποκελευστοῦ, ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει καὶ τὴ στολὴ ποὺ τοῦ εἶχαν φορέσει. Ὁ ἄτυχος δὲν τολμοῦσε νὰ κοιτάξῃ κάτω ἀπ' τὰ πόδια του. Τὸ ἀερόπλοιο εἶχε ἀνεβεῖ πολὺ ψηλά. Πετοῦσε σὲ ὕψος ἑπτακοσίων ἢ ὀκτακοσίων μέτρων πάνω ἀπ' τὴ θάλασσα, καὶ γιὰ ἕναν ποὺ ταξιδεύει πρώτη φορὰ μὲ ἀερόπλοιο, τὰ ἑπτακόσια μέτρα εἶναι κάτι.

— Δυὸ φορὲς τὸ ὕψος τοῦ πύργου τοῦ Ἄϊφελ, κι' ἐπάνω ἀπ' αὐτὸν ἡ Νότρ-Νταμ (*) κι' ἐπάνω ἀπ' αὐτήν...

Μὴ τολμώντας πιὰ νὰ κάνῃ τὸν ὑπολογισμὸ ἑνὸς τόσο τρομακτικοῦ ὕψους, ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος ἔκλεισε τὰ μάτια του, ὅπως τὴν ὥρα ποὺ τὸν ἀνέβαζαν μὲ τὴν ἄγκυρα. Ἀναστέναξε μὲ ἀνακούφιση ὅταν ἔφθασαν πιὰ στὸ τέλος τῆς γέφυρας, καὶ κατέφυγε χωρὶς νὰ χάσῃ οὔτε λεπτὸ μέσ' στὴν καμπίνα. Ἐκεῖ αἰσθανόταν τὸν ἑαυτό του πιὸ ἀσφαλισμένο. Τ' ἀγόρια λιγότερο λιγόψυχα, χασομέρησαν ἀρκετὰ κοιτάζοντας

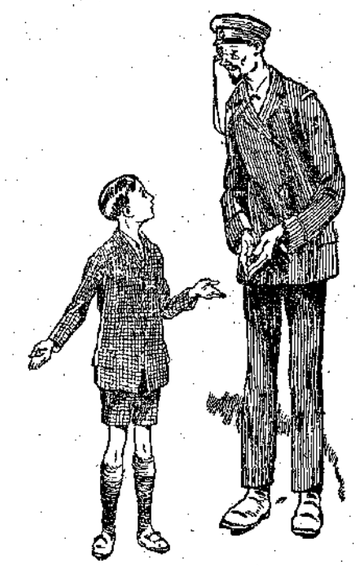

«— Δὲν μοῦ φαίνεται πιὸ δύσκολο νὰ διευθύνῃ κανεὶς αὐτὸ τὸ ἀερόπλοιο...» (Σελ. 150, στ. γ'.)

τὸ θυμάσιο πανόραμα, ποὺ ἁπλωνόταν κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τους. Τὸ παγοβούνι τους εἶχε χαθεῖ πέρα μακριὰ στὸ νοτιά, ὅπου ὁ ὁρίζοντας ἦταν κρυμμένος στὴν ὁμίχλη· ἐδῶ κι' ἐκεῖ ὅμως διακρίνονταν ἄλλα παγοβούνια, ν' ἀσπρίζουν στὴν ἀπέραντη θάλασσα

— Ἐμπρός. Ἐλᾶτε παιδιά, εἶπε ὁ κ. Φονδιέλλ.

Ἔτρεξαν νὰ τὸν συναντήσουν. Παρ' ὅλο ποὺ εἶχαν λάβει τὰ μέτρα τους καὶ τοὺς εἶχαν φορέσει γούνινα παλτὰ καὶ τυλίξει τὰ κεφάλια τους μὲ μάλλινες ἐσάρπες, τὰ παιδιὰ εἶχαν ὅλα τὴ μύτη τους κατακόκκινη καὶ τὰ μάτια τους δακρυσμένα.

— Τὸ τσούζει ἔξω στὴ γέφυρα, κύριε, ὁμολόγησε ὁ Γαβριήλ.

— Ἔ, μὰ τρέχουμε κιόλας ἀρκετά, εἶπε ὁ πιλότος, ἑκατὸν εἴκοσι χιλιόμετρα τὴν ὥρα !

— Τόσα πολλά ;

— Τόσα πολλά.

— Δὲν θὰ τὸλεγε κανείς. Τί ὡραῖα ποὺ ταξιδεύει κανεὶς μ' αὐτὸ τὸ μπαλλόνι, κύριε!

— Καλύτερα παρὰ μὲ τὸ «Φίνμαρκ», εἶπε ὁ Ὑβόν. Μὰ ἦταν κι' ἕνα παλιοσκάφιδο ἐκεῖνο τὸ βαπόρι. Ὅλο μπόντζι καὶ σκαμπανέβασμα ! Δὲν εἶναι ἔτσι, κύριε ;

— Βέβαια, εἶπε ὁ παιδαγωγός. Κι' οὔτε ἦταν σὲ θέση νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τοὺς ὀγκόπαγους. Ἐνῶ τὸ «Λίμπερτυ»! Ἄ, κύριε, ὅ,τι καὶ νὰ πῆτε, ἕνα πηδαλιουχούμενο ἀξίζει. Δηλαδὴ ἕνα σὰν τὸ δικό σας, ὅπου ἔχει θέση γιὰ ὅ,τι χρειάζεται. Γιὰ ἰδῆτε πὼς εἶναι ὅλα τακτοποιημένα καὶ κανονισμένα. Δὲν θὰ τὸ πίστευα μὰ τὴν ἀλήθεια.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν παιδιῶν, μόλις βρέθηκαν μέσα στὴ μπροστινὴ καμπίνα ποὺ κι' αὐτή, ὅπως κι' ἡ μεσαινή, ἦταν χωρισμένη σὲ πολλὰ διαμερίσματα, ἦταν τόσο μεγάλος, ὥστε κι' ὁ ἴδιος ὁ Φονδιέλλ ἄφησε πιὰ τὸ σοβαρό του ὕφος. Τοὺς ἔδειξε τὴν αἴθουσα τῶν ἠλεκτρικῶν κινητήρων, τὸν θάλαμο τοῦ πηδαλίου, τὴ καμπίνα τοῦ πιλότου καὶ τὸν κοττῶνα τοῦ πληρώματος. Ἐννοεῖται ὅτι ὅλα στὸ «Λίμπερτυ» δούλευαν μὲ ἠλεκτρισμό, ἡ κινηση. ἡ θέρμανση, ὁ φωτισμός· κι' ὁ ἠλεκτρισμὸς αὐτὸς ἀνανεωνόταν ὅλη ὥρα, χάρις στοὺς μεγάλους ἕλικες καὶ στὶς εἰδικὲς τουρμπίνες, ποὺ τροφοδοτοῦσαν τοὺς κινητῆρες.

Γιὰ νὰ δείξῃ ὡς ποιὸ σημεῖο ἔφθανε ἡ εὐκινησία τοῦ ἀεροπλοίου καὶ πόσο τὸ «Λίμπερτυ» ἦταν εὐκολοκυβέρνητο, ὁ Φονδιέλλ ἔκανε μιὰ μικρὴ ἐπίδειξη, κατὰ τὴν ὁποία τὸ ἀερόπλοιο ἔκανε κάθε λογῆς κινήσεις, ἐβούτηξε μὲ τὴ μύτη πρὸς τὰ κάτω, ξανασηκώθηκε στὴν ὁριζόντια θέση, ἔστριψε πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις, ἐλάττωσε καὶ μεγάλωσε τὴν ταχύτητά του κτλ.

Τὸ πιὸ μεγάλο ἐνδιαφέρο γιὰ ὅλα αὐτὰ τὸ ἔδειξε ὁ Γαβριήλ.

— Δὲ μοῦ φαίνεται πιὸ δύσκολο νὰ διευθύνῃ κανεὶς αὐτὸ τὸ ἀερόπλοιο ἀπ' ὅ,τι ἕνα αὐτοκίνητο, εἶπε στὸν παιδαγωγό του.

— Ἀρκεῖ νὰ ξέρῃ πῶς πρέπει νὰ τὸ κάνῃ, φίλε μου, εἶπε γνωστικὰ ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος.

— Θὰ τὸ μάθαινα εὔκολα, πιστεύω.

— Γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, παιδί μου; πρέπει κανεὶς νὰ εἶναι περισσότερο μελετημένος καὶ λιγώτερος φαμφαρόνος ἀπὸ σένα.

Ἡ συζήτηση δὲ μπόρεσε νὰ ἐξακολουθήσῃ γιατί οἱ ἐπισκέπτες ξαναβγῆκαν πάλι στὴ γέφυρα, τὸν ἐφιάλτη αὐ-

(*) Ἡ πανύψηλη μητρόπολη τοῦ Παρισιοῦ.

τὸν τοῦ ὑποκελευστοῦ τοῦ γλυκοῦ νεροῦ κ. Ἀχιλλέα Ἀντρειωμένον. Τώρα διευθύνονταν στὴν πίσω καμπίνα, ὅπου εἶχαν νὰ ἐπισκεφθοῦν μερικὰ διαμερίσματα ποὺ χρησίμευαν γιὰ ἀποθήκη τροφίμων, ἱματιοθήκη, ἀποθήκη ὁλικῶν καὶ ἀνταλλακτικῶν, καὶ ἐργαστήριο ἐπισκευῶν. Στὴν ἀποθήκη τῶν τροφίμων ἦταν φυλαγμένη μιὰ μεγάλη ποσότη τροφῶν, καὶ στὴν ἱματιοθήκη βρισκόταν μιὰ ὁλόκληρη συλλογὴ ἀπὸ γούνες, κουβέρτες, μπότες καὶ γάντια, ποὺ ἔκανε τὸν παιδαγωγὸ νἀναστενάξῃ θλιβερὰ ἀπ' τὰ κατάβαθα τῆς ψυχῆς του, γιατί τοῦ θύμισε τὴν ἀπώλεια τῆς δικῆς του γκαρνταρόμπας, ποὺ ἦταν τόσο πλούσια καὶ ποὺ τώρα, μετὰ τὴν καταβύθιση τοῦ «Φίνμαρκ», εἶχε περιορισθεῖ στὸ ἐλάχιστο... Τὰ παιδιὰ ἔδειξαν μεγαλύτερο ἐνδιαφέρο γιὰ τὰ περιεχόμενα τῆς ἀποθήκης τῶν τροφίμων. Ξεχείλιζε ἡ ἀποθήκη ἀπὸ τρόφιμα, ζάχαρη, καφέ, μπισκότα, συμπυκνωμένο γάλα καὶ ἄλλα τρόφιμα ποὺ δὲ χαλοῦσαν εὔκολα. Ὁ προνοητικὸς πλοίαρχος εἶχε νοιαστεῖ γιὰ ὅλα. Γιατί ὅλα μποροῦσαν νὰ συμβοῦν. Νὰ χαλάσῃ τὸ ἀερόστατο, νὰ μὴ μπορῆ πιὰ νὰ πετάξῃ καὶ νἀποκλεισθῆ ἀπὸ τοὺς πάγους. Τοὐλάχιστο οἱ ἐπιβάτες του δὲν ἔπρεπε νὰ πεθάνουν ἀπ' τὴν πεῖνα.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ κίνησε τὴν περιέργεια τῶν μικρῶν φίλων μας περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο, ἦταν ἡ ἄρνηση τοῦ κ. Φονδιὲλ νὰ ταὺς δείξῃ τὸ διπλανὸ διαμέρισμα, τὸ μόνο ποὺ δὲν εἶχαν ἰδεῖ ἀκόμη.

— Τ' εἶν' ἐδῶ μέσα, παιδί μου ; εἶπε ἀπαντώντας στὴν κάπως ἀδιάκριτη ἐρώτηση τοῦ Γαβριήλ. Ἐδῶ μέσα εἶναι κρυμμένο τὸ μυστικό μας!

Ὡστόσο ὁ Φονδιὲλλ δὲν μπόρεσε νὰ ἐμποδίσῃ τὰ παιδιὰ νὰ βάλουν ὅλες τὶς ὑποθέσεις μὲ τὸ μυαλό τους.

Οἱ ὑποθετικὲς ἐξηγήσεις ὅμως ποὺ ἔδιναν, ἦταν ὁλότελα ἀστήριχτες. Ὁ πιλότος ἔδωσε τέλος στὶς ἄσκοπες ἐρωτήσεις τους. παρακαλώντας τὰ παιδιὰ μιὰ γιὰ πάντα ν' ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ ἀπόκρυφου αὐτοῦ διαμερίσματος. Ἡ πόρτα αὐτή, πιὸ στερεὰ ἀπ' τὶς ἄλλες, εἶχε καὶ μιὰ ἐπιγραφή :

Ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος
Κίνδυνος — Θάνατος

— Τίποτε ἐκκρηκτικὲς ὅλες θὰ φυλᾶν' ἐδῶ μέσα σκέφθηκε ὁ Γαβριήλ.

Ἕνα ἄλλο πρᾶγμα ποὺ τοῦ ἐκίνησε τὴν προσοχή, γιατ' ἦταν πολὺ παρατηρητικὸς καὶ δὲν τοῦ ξέφευγε τίποτε, ἦταν πὼς τ' ἀερόπλοιο ἀπ' ἔξω ἦταν γύρω-γύρω σκεπασμένο μ' ἕνα πρᾶγμα σὰ δίχτυ, ποὺ δὲν ἀκουμποῦσε ὅμως ἀπ' εὐθείας ἐπάνω στὸ περίβλημα τοῦ ἀερόπλοιου, ἀλλὰ μονάχα στὶς μετάλλινες στεφάνες του. Οἱ στεφάνες αὐτές, ποὺ ἦταν ὅλες παράλληλες μεταξύ τους, ἐχώριζαν ὁλόκληρο τ' ἀερόπλοιο σὲ πολυάριθμα τμήματα, τὸ δὲ δίχτυ ποὺ ἦταν τεντωμένο ἐπάνω τους, ἐπέτρεπε ὥστε κάθε ὥρα νὰ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἐπιθεώρηση σ' ὁλόκληρη τὴν ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀερόπλοιου. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα βέβαια δὲν ἦταν καὶ τόσο ἀκίνδυνο καὶ ὁ λαμπρὸς παιδαγωγὸς τῶν μικρῶν Ντεντεδὶζ θὰ πέθαινε δίχως ἄλλο ἀπὸ τὸ φόβο του κι' ἂν μονάχα τοῦ ἐπροτείναν νὰ τὸ κάνῃ. Γιὰ ἕναν ἀκροβάτη ὅμως σὰν τὸν Μέρρου Μπρόουτζων, ἦταν ἕνα ἁπλὸ παιχνιδάκι.

Τὸ δίχτυ ἦταν κι' αὐτὸ μετάλλινο καὶ φαίνεται πὼς θὰ χρησίμευε καὶ γιὰ ἄλλη χρήση, ποὺ δὲν μποροῦσε ἀκόμη νὰ ἐξηγήσῃ ὁ Γαβριήλ Γιὰ νὰ μὴ βαραίνῃ πολὺ τ' ἀερόστατο, φαίνεται πὼς εἶχε γίνει ἀπὸ ἕνα μέταλλο ἐξαιρετικὰ ἐλαφρὸ καὶ στερεό, καθὼς κι' ἡ γέφυρα κι' ὁλόκληρος ἐνγένει ὁ σκελετὸς τοῦ «Λίμπερτυ». Ὁ Γαβριὴλ σκέφθηκε ἀμέσως τ' ἀλουμίνιο.

— Εἶναι πάρα πολὺ βαρύ, τοῦ εἶπε ὁ Φονδιέλλ.

Καὶ χωρὶς νὰ τοῦ δώσῃ μεγαλύτερες ἐξηγήσεις, ὁ πιλότος ἄφισε τὸν μικρὸ περίεργο νὰ καταλάβῃ ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ κάποιο καινούργιο μίγμα, ἀσυγκρίτως στερεότερο, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐλαφρότερο ἀπ' τὸ ἀλουμίνιο.

Χωρὶς νὰ ξέρῃ κι' ὁ ἴδιος γιὰ ποιὸ λόγο, ὁ Γαβριὴλ σκέφθηκε ὅτι τὸ αἴνιγμα τοῦ προστατευτικοῦ δικτυοῦ θὰ εἶχε κάποια σχέση μὲ τὸ αἴνιγμα τοῦ ἀπηγορευμένου διαμερίσματος.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΤΑ ΔΕΙΝΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ἡ Μπέμπενα, ποὺ τῆς χάρισαν τὴν πρωτοχρονιὰ τὸ πρῶτο της ρολογάκι : — Ὤχ, δυστυχία μου ! πάλι μοῦ σταμάτησε!.. Ξέχασα ἄραγε νὰ τὸ κουρδίσω ; ἢ μὴν τό... παρακούρδισα ;

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΕΚΡΗΞΗ

Ἀγαπητοί μου,

ΕΙΜΑΙ μὲ τὴν ἐντύπωση τῆς καταστροφῆς ποὺ ἔγινε στὰ Λιόσια. Θὰ ξέρετε βέβαια τὶς φριχτὲς λεπτομέρειες ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες, ποὺ δημοσίευσαν τόσες περιγραφὲς καὶ τόσες φωτογραφίες. Ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιο ὅπου τὶς γέμιζαν, κουβαλοῦσαν χειροβομβίδες στὴν ἀποθήκη τῶν πυρομαχικῶν—χιλιάδες χειροβομβίδες, μέσα σὲ κιβώτια . . . Ἄξαφνα, ἐκεῖ ποὺ ξεφορτώναν ἕν' αὐτοκίνητο γεμάτο, ἔγινε ἔκρηξη: Ἔσκασε, ποιὸς ξέρει πῶς, μιὰ χειροβομβίδα, κι' ἀπ' αὐτὴν ἔσκασαν ὅλες. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτκν τρομαχτικό. Ἡ ἀποθήκη ἀνατινάχτηκε στὸν ἀέρα. Δέκα στρατιῶτες κι' ἐργάτες, ποὺ βρισκόνταν ἐκεῖ, κατακομματιάστηκαν. Οἱ διπλανὲς ἀποθῆκες τραντάχθηκαν ἀπὸ τὰ θεμέλια. Ἔπεσαν τοῖχοι, ἔσπασαν τζάμια, καὶ πολλοὶ πληγώθηκαν, σοβαρὰ ἢ ἐλαφρά. Ὅταν κατακάθησαν τὰ σύννεφα τῆς σκόνης καὶ τοῦ καπνοῦ ποὺ τύφλωναν, δὲν ἔβλεπε κανεὶς παρὰ αἱμόφυρτα συντρίμια. Κι' ὅλη ἡ περιοχή, σὲ μεγάλη ἀκτίνα, ἦταν σπαρμένη ἀπὸ χειροβομβίδες. Ἡ λέξη «φρίκη» εἶναι ὠχρὴ μπροστὰ σὲ τέτοιο θέαμα. Χάθηκαν τόσοι ἄνθρωποι σὲ μιὰ στιγμή. Χάθηκαν καὶ κάμποσα ἑκατομμύρια . . .

Τὰ δυστυχήματα αὐτοῦ τοῦ εἴδους δὲν εἶναι τόσο σπάνια. Γίνονται καὶ σὲ τόπους ποὺ οἱ ἄνθρωποι ξέρουν καὶ προσέχουν καλύτερ' ἀπὸ μᾶς ἐδῶ. Ἡ μεταφορά, βλέπετε, ἡ ἀποθήκευση, ἡ κατασκευὴ ἀκόμα πυρομαχικῶν εἶναι τόσο ἐπικίνδυνα πράγματα, ποὺ ἀρκεῖ ἡ παραμικρὴ ἀπροσεξία, τὸ παραμικρὸ λάθος, γιὰ νὰ φέρῃ τὴ μεγαλύτερη καταστροφή. Πρὸ ὀλίγου ἀκόμα, σ' ἕνα ξένο πολεμικὸ πλοῖο, ἐκεῖ ποὺ γέμιζαν ἕνα κανόνι, ἔσκασε τὸ βλῆμα καὶ σκότωσε ὅλους τοὺς πυροβολητὲς ποὺ ἦταν ὁλόγυρα. Κι' ἀποθῆκες πυρομαχικῶν ἀνατινάχθηκαν πολλὲς φορές, κι' ἀμάξια ποὺ τὰ κουβαλοῦσαν, καὶ τραῖνα, καὶ πλοῖα. Θάλεγε κανένας πῶς αὐτὰ τὰ μηνύματα τοῦ θανάτου, ποὺ τὰ κατασκευάζουν οἱ ἄνθρωποι γιὰ νὰ σκοτώνουν ἄλλους ἀνθρώπους, θυμώνουν καμμιὰ φορὰ αὐτὰ τὰ ἴδια, ἐπαναστατοῦν, ἀφηνιάζουν καὶ σκοτώνουν ἐκείνους ποὺ τὰ κατασκεύασαν. Καὶ περισσότερο ἀπὸ τὶς καταστροφὲς σὲ καιρὸ πολέμου, οἱ καταστροφὲς αὐτές, οἱ ἀνθρωποθυσίες σὲ καιρὸ εἰρήνης, στὰ καλὰ καθούμενα, μᾶς κάνουν νὰ συλλογιζόμαστε τί δυστυχισμένοι ποὺ εἴμαστε τώρα, ὅσο ἀγωνιζόμαστε νὰ φτιάνουμε ὅπλα, κανόνια, ὀβίδες, χειροβομβίδες, φυσίγγια, καὶ νὰ γεμίζουμε ἀπέραντες ἀποθῆκες μ' ἔκρηκτικὲς ὕλες, ποὺ ἀρκεῖ ἕνα χτύπημα γιὰ νὰ πάρουν φωτιά, — καὶ πόσο θᾶμαστε εὐτυχισμένοι ἂν ἦταν δυνατὸ νὰ ἐκλείψουν οἱ πόλεμοι καὶ νὰ πάψουν οἱ ἄνθρωποι νὰ κατασκευάζουν μηχανήματα θανάτου! . . Φαίνεται ὅμως πῶς αὐτὸ τ' ὄνειρο δὲν θὰ πραγματοποιηθῆ ποτέ, καὶ πάντα θᾶμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ διατηροῦμε ἀποθῆκες πυρομαχικῶν κι' ὑποκείμενοι σὲ δυστυχήματα σὰν αὐτὸ τῶν Λιοσίων . . .

Στὴν πρώτη ταραχὴ καὶ σύγχιση, γεννήθηκε κι' ἡ παράλογη ὑποψία πῶς ἡ ἔκρηξη προῆλθε ἀπὸ ἔγκλημα. Κομμουνιστές, εἶπαν, θὰ εἰσχώρησαν στὸ ἐργοστάσιο, θὰ δωροδόκησαν ἐργάτες καὶ θὰ τοὺς ἔκαμαν νὰ βάλουν κρυφά, σὲ κανένα κιβώτιο χειροβομβίδων, κανέν' ἀπὸ τὰ ἐκρηκτικὰ ἐκεῖνα μηχανήματα τῶν ἀναρχικῶν δυναμιτιστῶν, ποὺ κουρδίζονται καὶ παίρνουν φωτιὰ ὕστερ' ἀπὸ ὁρισμένη ὥρα. Ἔπιασαν μάλιστα καὶ τὸν σωφὲρ τοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, ποὺ τὸν θεώρησαν συνένοχο τῶν κακούργων. Καὶ γιατί; Γιατὶ ὁ ἄνθρωπος ἔτυχε νὰ πομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν ἀποθήκη, λίγες στιγμὲς πρὶν ἀπὸ τὴν καταστροφή, καὶ νὰ γλυτώσῃ, ἐνῶ ὁ κακόμοιρος ὁ βοηθός του, ποὺ εἶχε μείνει, ἔγινε κομμάτια.

Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἦταν, ἀποδείχτηκε ὕστερα, — παρὰ ἁπλὴ σύμπτωση καὶ καλοτυχία. Δὲν ἦταν γραφτὸ του νὰ πεθάνῃ ἀκόμα ὁ σωφὲρ ἐκεῖνος, καὶ δὲν πέθανε. Ἴσως μάλιστα νὰ μὴν ἦταν οὔτε σύμπτωση ἡ ἀπομάκρυνσή του ἀπὸ τὸν τόπο τῆς καταστροφῆς. Ἴσως ἦταν προαίσθημα. Γιατί μερικοὶ ἄνθρωποι, — ὅπως ἔλαβα ἀφορμὴ νὰ σᾶς πῶ καὶ ἄλλοτε, — ἔχουν ἀνεπτυγμένη αὐτὴ τὴν ἀπόκρυφη ψυχικὴ δύναμη καὶ μποροῦν, ἀσυναίσθητα, νὰ ἀποφεύγουν ἕνα κίνδυνο ποὺ τοὺς ἀπειλεῖ. Διάβασα στὶς ἐφημερίδες, πὼς ὁ σωφὲρ, ἐκεῖ ποὺ βοηθοῦσε στὸ ξεφόρτωμα, αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ καπνίσῃ ἕνα τσιγάρο· κι' ἀφίνοντας τὸ βοηθό του στὴ θέση του, ἔφυγε ἀπὸ τὴν ἀποθήκη μακριά. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του ἔγινε ἡ ἔκρηξη, ποὺ θὰ τὸν κομμάτιαζε κι' αὐτὸν μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους. Καθόλου λοιπὸν ἀπίθανο νὰ τὸν ἔσπρωξε νάπομακρυνθῆ καὶ νὰ γλυτώσῃ τὴ ζωή του, τὸ προαίσθημα μεταμφιεσμένο σ' ἐπιθυμία γιὰ κάπνισμα. Ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς, ὁ κατ' μένος ὁ ἄνθρωπος εἶχε τύχη. Κι' ἡ σωτηρία του μᾶς συγκινεῖ ὅσο σχεδὸν κι' ὁ χαμὸς τοῦ ἄτυχου βοηθοῦ του.

Συγκινητικώτατη κι' ἡ κηδεία τῶν θυμάτων ἀπὸ τὸ ἐκκλησάκι τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου, ποὺ εἶχε γεμίσει φέρετρα κι' ἐπισήμους: Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ὁ Ἐπιτελάρχης, ὁ Φρούραρχος. Ὅλοι παρευρέθηκαν, νὰποδώσουν τὶς τελευταῖες τιμὲς στοὺς στρατιῶτες τοῦ καθήκοντος, ποὺ τόσο συχνὰ στοιχίζει τὴ ζωή. Γιατί κι' οἱ νεκροὶ αὐτοὶ ἦταν σὰ νἄπεσαν στὸν πόλεμο γιὰ τὴν πατρίδα. Ἕνα μέρος, μιὰ φάση, νὰ ποῦμε, τοῦ πολέμου δὲν εἶναι κι' αὐτὴ ἡ «ἐπανάσταση» τῶν μηχανημάτων του, ποὺ καμμιὰ φορὰ ἀνάβουν ὅταν δὲν πρέπει καὶ σκοτώνουν τοὺς ἰδιούς ποὺ τὰ κατασκεύασαν! . .

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΚΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΔΥΟ ΚΑΡΕΣ

Τὸ ἀνέκδοτο αὐτὸ τὸ διηγοῦνται κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους. Ἀλλὰ ὁ αὐθεντικώτερος, ὁ κλασσικὸς νὰ ποῦμε, εἶναι ὁ ἀκόλουθος:

Μιὰ φορά, ἕνας Ἄγγλος, ἀπὸ κείνους ποὺ τὰ θέλουν ὅλα δικά τους, τριγύριζε τὴν Ἰταλία. Ἀλλὰ ὅ,τι καὶ νὰ τοῦδειχναν ἐκεῖ, — κτίριο, καλλιτέχνημα, κειμήλιο κτλ. — ἔλεγε περήφανα πὼς τὸ ἴδιο καὶ καλύτερο εἶχαν στὴν Ἀγγλία.

Κάποτε, σ' ἕνα πολὺ παλιὸ ἰταλικὸ Μοναστήρι, τοῦδειξαν ἕνα ἱερὸ κειμήλιο, — ἕνα κρανίο σὲ χρυσὴ καὶ γυάλινη θήκη.

— Τ' εἶν' αὐτό; ρώτησε ὁ Ἄγγλος.

— Αὐτὸ εἶναι κάτι ποὺ βεβαιότατα δὲν τὄχετε στὴν Ἀγγλία! τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ξεναγός. Εἶναι ἡ ἁγία κάρα τοῦ προφήτου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

— Τί λές' ἐκεῖ! ἔκαμε ἀμέσως ὁ Ἄγγλος. Τὴν ἔχουμε καὶ στὴν Ἀγγλία, καὶ καλύτερη μάλιστα!

— Ἄ, πῶς εἶναι δυνατό; εἶπε χαμογελοῦντας ὁ ξεναγός. Πόσες κάρες εἶχε ὁ ἅγιος Ἰωάννης;

Ὁ Ἄγγλος δὲν τἄχασε καθόλου.

— Πολλές! ἀποκρίθηκε. Ἀλλὰ μόνο δυὸ ἐσώθηκαν. Αὐτὴ ἐδῶ, ὅταν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἦταν μεγάλος. Κι' ἐκείνη ποὺ ἔχουμε στὴν Ἀγγλία, ὅταν ἦταν παιδί!

ΑΝΑΝΙΑΣ

ΝΕΑ ΘΡΥΨΑΛΑ

Χαρακτηριστικὴ ἔνδειξη τῶν σχέσεων τοῦ νεώτερου κόσμου μὲ τὸν ἀρχαῖον, εἶναι καὶ αὐτή: ἡ πρὸς τὸ Σούνιο νῆσος Πατρόκλου ὀνομάζεται σήμερα . . . Γαϊδουρονήσι.

* * *

Ὄχι μόνο ἡ εὐφορία τῆς γῆς δημιουργεῖ τὴ σωματικὴ ὀκνηρία τῶν κατοίκων, ἀλλὰ κι' ὁ πλοῦτος τῶν ἐντυπώσεων ποὺ δέχεται κανεὶς ἀπὸ μιὰ χώρα, προκαλεῖ πνευματικὴ ἀδράνεια καὶ ἀτονία.

* * *

Ὅλα τὰ πράγματα γεράζουν κι' ὅλα προκαλοῦν τὴ σχετικὴ φιλοσοφικὴ μελαγχολία. Ἀλλὰ τὰ θλιβερώτερα γερατειὰ παρουσιάζει τὸ βιβλίο ποὺ ξεθώριασε μέσα στὴ σκόνη καὶ τὴ λησμονιά, μὲ τὰ φύλλα του . . . ἄκοπα!

Δ. Γρ. Κ.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Γραμμένο γιὰ τὴν ἀλησμόνητη φίλη μου Νίκα.

Σ' ἔχασα κι' ἔφυγε ἡ χαρὰ μαζί σου
καὶ ὅλα τώρα ἡ θλίψη τὰ σκεπάζει
καὶ σὰν σαράκι ἀδιάκοπα ὁ πόνος
μὲς στὴν καρδιά μου, ἀλοίμονο, φωλιάζει.

Δὲν λάμπει πιὰ σὰν πρῶτα τὸ φεγγάρι
καὶ σιγοτρέμουν τ' ἄστρα σὰ σβυσμένα,
καὶ τὰ πουλιὰ ποὺ κελαϊδοῦν στὰ δάση
ἀπὸ τὸν πόνο μου λὲς εἶναι λυπημένα.

Ἡ θάλασσα δὲν εἶναι σὰν καὶ πρῶτα
καὶ δὲ φιλεῖ γλυκὰ τὸ περιγιάλι,
κι' ὁ φλοῖσβος της ποὺ ἔψαλλε τραγούδια
θαρρεῖς πῶς μοιρολόγια τώρα ψάλλει.

Τῆς λίμνης τώρα πιὰ ποὺ βλέπω μόνη
στὸ βάθος της τ' ἀμέτρητα πεντράδια,
νομίζω πῶς κι' ἐκεῖνα εἶναι δάκρυα
μαζὶ ἄλλοτε τὰ λέγαμε σμαράγδια.

Διαβαίνει θλιβερὰ ἡ ζωὴ μακριά σου,
κι' αὐτὴν ὅταν στὸ τέλος τηνε' χάσω
καὶ μὲς τὸν τάφο ἐσένα θὰ φωνάζω!
καὶ σ' αὐτόνε δὲν θὰ σὲ ξεχάσω!

Δικηγορίνα

ΦΤΩΧΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ

Καὶ σηκώθηκε τἀγέρι τρελό. Καὶ πῆγε καὶ χτύπησε τὸ μικρὸ παιδάκι ποὺ ἔπαιζε στὸν κῆπο, τοὺ ἔκανε ἄνω-κάτω τὰ χρυσὰ μαλλιά του καὶ τοῦ σήκωσε τὴ μιὰν ἄκρη ἀπὸ τὸ φορεματάκι του. Καὶ τὸ τρελὸ παιδάκι ξεκαρδίστηκε στὰ γέλια, βλέποντας στὸν καθρέφτη τὸ χαριτωμένο εἰδωλό του, μὲ τὰ φουντωτὰ μαλλιά καὶ τἀκατάστατα ρούχα.

Καὶ τἀγέρι τότε χτύπησε τὰ ψηλὰ δέντρα. Ἀναποδογύρισαν τὰ φύλλα τους, κούνησαν τὰ κλαδιά τους θυμωμένα καὶ μουρμούρισαν:

— Δὲ σὲ φοβούμαστε!

Καὶ καθὼς τἀγέρι χτυποῦσε τὰ δέντρα, χτύπησε καὶ τὰ πουλάκια ποὺ κελαϊδοῦσαν ξένοιαστα στὰ κλαδιά τους.

Κι' ἐκεῖνα ξαφνιασμένα ἔτρεξαν καὶ κρύφτηκαν βαθιὰ στὶς φωλιές τους, κι' ἀπ' ἐκεῖ φώναξαν:

— Τσίου, τσίου, κακὲ ἀγέρα, δὲ σὲ φοβούμαστε!

Καὶ μανιασμένο τἀγέρι ἔφτασε ὡς τὴν ἄκρη τοῦ κήπου, ὅπου ἦταν τὰ τριαντάφυλλα. Τὰ φύσηξε δυνατὰ καὶ τότε . . .

Ὤ, τὰ φτωχὰ τριαντάφυλλα, σὰν τὰ χτυπᾶ ὁ ἀγέρας! . . Δὲν ἤταν τὰ δύστυχα οὔτε τρελόπαιδα, οὔτε δυνατὰ δέντρα, μὰ οὔτε καὶ πουλάκια νὰ κρυφτοῦν στὶς φωλιές τους. Καὶ φυσώντας τἀγέρι μάδησε τὰ βελούδινα φύλλα τους, τὰ σκόρπισε, κι' ἐκεῖνα σκεπάσαν τὴ γῆ μ' ἕνα ρόδινο πέπλο. Πάνω στὰ σκόρπια πέταλα ἔλαμπαν στάλες δροσιᾶς σὰ δάκρυα, τὰ τελευταῖα δάκρυα ἐκείνων ποὺ πεθαίνουν.

Πέθαναν τὰ τριαντάφυλλα. Καὶ τὸ παιδάκι ποὺ ἤλθε σὲ λίγο νὰ τὰ θαυμάσῃ, καὶ τὰ δέντρα ποὺ τἄβλεπαν ἀπὸ ψηλά, καὶ τὰ πουλάκια, μουρμούρισαν ὅλα μαζί, μὲ τὴ γλῶσσα του τὸ καθένα, τὰ ἴδια θλιμμένα λόγια:

— Ὤ, τὰ φτωχὰ τριαντάφυλλα, σὰν τὰ χτυπᾶ ὁ ἀγέρας! . .

Συλφίς

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη βρισκόμαστε στὴ Χίο. Ὁ μπαμπᾶς ἦταν δημόσιος ὑπάλληλος κι' ἐμεῖς, μικροὶ τότε, δὲν μπορούσαμε νὰ καταλάβουμε γιατὶ στενοχωριόνταν οἱ γονεῖς μας ὁσάκις μᾶς μετέθεταν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος στ' ἄλλο. Τὰ σοῦρτα-φέρτα τῶν προεστομασιῶν, ἡ πυρετώδης κίνηση ποὺ ἐπικρατοῦσε μέσ' στὸ σπίτι, ἡ ἀνυπομονησία πότε νὰ δοῦμε τὴν ὥρα νὰ φύγουμε, ὅλ' αὐτὰ μᾶς ἔκαναν μιὰ τέτοια μεγάλη χαρά, ποὺ μόνον ὅσοι τὴ γνώρισαν μικροὶ θὰ τὴν ἔνιωσαν. Ἔπειτα τὸ ταξίδι, ἡ ἰδέα ὅτι θὰ βλέπαμε καινούρια μέρη, ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ ἐξάψουν τὴν παιδική μας φαντασία.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες λοιπὸν γνωριμίες στὸ μυροβόλο αὐτὸ νησί, ἐμένα καὶ τῆς Νίνας τῆς ἀδελφῆς μου, ἦταν ἡ Στέλλα καὶ ἡ Λουλού. Οἱ γονεῖς τῆς Στέλλας ἔπαιζαν σὲ κάποιο θέατρο τῆς Μπέλλα-Βίστας καὶ καθόμαστε στὸ ἴδιο σπίτι. Ἦταν ἕνα σπίτι «δίπλο» μὲ μιὰ κοινὴ βεράντα πρὸς τὸ μπαξέ. Παιδιὰ μικρὰ καθὼς εἴμαστε, ἀμέσως γνωριστήκαμε καὶ σὲ λίγο γίναμε οἱ καλύτεροι φίλοι χωρὶς πολλὲς διατυπώσεις. Κάθε βραδάκι — ἦταν καλοκαίρι — μαζευόμαστε στὴ βεράντα ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς, κουρασμένα ἀπὸ τὰ κυνηγητὰ τῆς ἡμέρας, καὶ παίζαμε διάφορα παιχνίδια ἢ λέγαμε παραμύθια. Πολλὲς φορὲς βάζαμε τὴ Στέλλα νὰ μᾶς τραγουδήσῃ ποὺ εἶχε μιὰ γλυκειὰ καὶ δυνατὴ φωνή, κι' αὐτή, ὕστερ' ἀπὸ χίλια-δυὸ παρακάλια, δεχόταν.

Ἡ Λουλοὺ εἶχε 'ρθεῖ στὸ σπίτι μας κάποιο δειλινὸ μαζὶ μὲ τὴ μαμμά της. Ἦταν ἕνα ὄμορφο κοριτσάκι . . . καὶ πολὺ κοκκέκι. Αὐτὸ πιὰ φαινόταν καὶ ἀπὸ τὰ βλέμματα τῆς Νίνας ποὺ ὅλο πάνω στὰ φουστανάκια της βρισκόνταν. Ἡ Λουλοὺ μᾶς γνώρισε μὲ τὴ Δώρα καὶ τὸ Νίκο. Ἦταν ἀδέλφια, κι' ὅμως δὲν εἶχαν καμμιὰ ὁμοιότητα ἀναμεταξύ τους. Ἡ Δώρα λεπτή, ὑψηλή, ὁμορφη, μὲ μεγάλα ἐκφραστικὰ μάτια καὶ πάντοτε ντυμένη μὲ ἄσπρα. Ὁ Νίκος ἦταν σωστὸ «τουλουμοτύρι». Κοντός, χοντρὸς καὶ μὲ μιὰ μύτη σουβλερὴ ποὺ κοιτοῦσε ὅλο τὸν οὐρανό, λὲς κι' ἦταν προορισμένη μόνο γι' ἀστρονομικὲς παρατηρήσεις.

Κάποτε ἡ Στέλλα πρότεινε νὰ καταρτίσουμε . . . θίασο. (Ἦταν βλέπετε τὸ κληρονομικό της!) Ἡ πρότασι ἔγινε δεκτὴ μὲ χειροκροτήματα. Ὡς καταλληλότερη «σκηνὴ» ἐθεωρήθη κάποιο διπλὸ κρεβάτι μὲ τὴν κουνουπιέρα του. Ἡ ἀπαραίτητη ρεκλάμα ἄρχισε στὴ γειτονιά: «Ρήγας Φερραῖος, δρᾶμα συγκινητικόν, πατριωτικόν . . . πράξεις 3». Καὶ εἴχαμε πάρει μόνο μιὰ σκηνὴ ἀπὸ κάποιο παλιὸ ἀναγνωσματάριο. Τὸ ρόλο τοῦ πρωταγωνιστὴ τὸν ζητούσαμε τρεῖς. Ἐγώ, ὁ Νίκος (μωρὲ μούτρα γιὰ ζέν-πρεμιὲ) καὶ . . . ἡ Νίνα.

Κάποιο ὡραῖο λοιπὸν πρωὶ μαζευτήκαμε στὰ «παρασκήνια» γιὰ νἀποφασίσουμε ὁριστικὰ τί θἀπογίνῃ μὲ τὸν διαφιλονεικούμενο ρόλο. Εἴμαστε, φαίνεται, καλὰ παιδιά . . . καὶ εὐαίσθητα, γιατὶ οἱ φωνές μας ἔπερναν κι' ἔδιναν. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἦταν σωστὸ νὰ χάνεται ὁ καιρὸς μὲ λόγια, καὶ χωρὶς νὰ χρονοτριβοῦμε, πιαστήκαμε στὰ χέρια.

Ὁ θόρυβος ὅμως τράβηξε τὴν προσοχὴ τῆς μαμμᾶς τῆς Στέλλας. Ἡ καϊμένη, σὰν εἶδε τὸ δωμάτιο ἄνω-κάτω, μᾶς κοίταξε γιὰ κάμποση ὥρα σαστισμένη κι' ὕστερα ὅρμησε πάνω μας. Ἐμεῖς ὅπου φύγει-φύγει. Τὸ μεσημέρι οἱ γονεῖς μας μᾶς τράβηξαν ἕνα γερὸ ξύλο καὶ μᾶς ἄφησαν νηστεία. Ἀπὸ τότε, ὅποιος πήγαινε νὰ μιλήσῃ «γιὰ καλλιτεχνικὲς ἐπιχειρήσεις» τὸν ἀρχίζαμε στὴν κοροϊδεία.

Μάριος Μυροίνης

ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΘΥΜΑΤΑΙ!

Μιὰ μέρα ὁ Σάβεϊτζ Λάντορ, ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους κλασσικούς, λογόφερε μὲ τὸ μάγερά του — θὰ τοῦ ἔκαψε φαίνεται κανένα ἀγαπημένο του φαγητό, ποιὸς ξέρει. Μὰ ἐπειδὴ ὁ μάγερας ὑπερασπιζόταν κι' ἀπαντοῦσε, ἡ λογομαχία ὅσο πήγαινε καὶ μεγάλωνε. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ Λάντορ, τρελλὸς ἀπὸ τὸ θυμό του, ἁρπάζει τὸν καλό σου τὸ μάγερα (καθὼς εἶχε καὶ παράστημα καὶ δύναμη ἀθλητοῦ), καὶ . . . τὸν πετᾶ ἀπὸ τὸ παράθυρο. Δὲν ἀσελεύομαι! Τὸν πέταξε σᾶς λέω κι' ἔσκυψε ὕστερα νὰ δῇ τί ἀπέγινε.

Ξέχασα ὅμως νὰ σᾶς πῶ πρωτήτερα, πὼς ὁ Λάντορ ἀγαποῦσε μὲ πάθος τὰ λουλούδια. Γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι του, σὲ ὅλο τὸν κῆπο, εἶχε σπείρει λουλούδια. Ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο, ὅπου ἔγινε τὸ δρᾶμα, ὑπῆρχαν κάτι ἔξοχες βιολέττες.

Σκύβοντας λοιπὸν ὁ Λάντορ ἀπὸ τὸ παράθυρο, βλέπει τὸ μάγερά του νὰ σηκώνεται κουτσαίνοντας καὶ νὰ τρίβῃ μὲ τὰ χέρια του τὰ πλευρά του, τὴ ράχη του, τὰ πόδια του, — ἀληθινὰ δυὸ χέρια ἦταν πολὺ λίγα γιὰ νὰ τρίβῃ συγχρόνως ὅλα τὰ μέρη ποὺ τοῦ πονοῦσαν. Σὰν εἶδε ὅμως καὶ στὴν πλάτη τοῦ μισοσκοτωμένου μάγερά του ἕνα σωρὸ βιολέττες, κολλημένες σὰ χαλκομανίες ποὺ ἀπέτυχαν, ὁ Λάνδορ φώναξε κτυπώντας τὸ μέτωπό του: «Ὤ, νὰ πάρῃ ὁ διάβολος! Σέχασα τὶς βιολέττες!»

Σάνθιππος

ΧΡΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΗΧΟΙ

Πῆρε ὁ ἀκούραστος ζωγράφος τὰ πινέλλα του νὰ ζωγραφίσῃ τὴ νύχτα σὲ μιὰ ἀκρούλα τῆς Αἰγύπτου, σ' ἕνα σκίτσο του.

Ἦταν μιὰ στενὴ λωρίδα νεροῦ ποὺ ἀργοκυλοῦσε σὰ φίδι. Εἶχε στὶς ὄχθες του πυκνὸ χορτάρι καὶ δυὸ ἀγκαλιασμένες χουρμαδιές. Ἕνας ὁλοκάθαρος θόλος μὲ μύριες μικρὲς κουκίδες καὶ μιὰ δλοστρόγγυλη κουκίδα τὰ σκέπαζαν.

Ἄπλωσε ὁ ἄφθαστος ζωγράφος ἄφθονο ἀσημένιο χρῶμα στὴ στενὴ λουρίδα καὶ τὸ μουντζούρωσε, ὕστερα, μὲ τὶς σκοτεινὲς σκιὲς τοῦ χορταριοῦ καὶ τῶν ἀγκαλιασμένων χουρμαδιῶν. Ἄφησε μερικὲς ὠχροκίτρινες ἀχτίνες νὰ κυλήσουν μέσα ἀπ' τὶς χουρμαδιὲς καὶ νἀπλωθοῦν στὴν ἀπέναντι ὄχθη σχηματίζοντας παράξενα σχήματα. Τὸ ἄδειο διάστημα ἀπ' τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ τὸ γέμισε μ' ἕνα βαθὺ μπλὲ χρῶμα. Πλησιάζοντάς το στὸν οὐρανό, τὸ νέρωσε περισσότερο καὶ τὸ ἔκανε ὠχροκύανο, καὶ γύρω ἀπ' τὴ μεγάλη στρογγυλὴ τελεία ἔμοιασε πιὰ σ' ἀσημένιο. Ἡ τελεία ἔμεινε ἀχρωμάτιστη, θολή, σὰν ἄσπρη νυφούλα. Ἡ μικρὲς κουκίδες τί νὰ γίνουν; Νά, τοὺς ρίχνει ρόδινα, κίτρινα, γαλάζια, κόκκινα ἀστραφτερὰ τρεμουλιαστὰ χρώματα. Ἔτσι, τί ὄμορφα πού ταίριαξαν ὅλα! Οἱ χουρμαδιὲς καὶ τὰ χορτάρια θὰ μείνουν μαῦρα.

— Τέλειωσα τὴ ζωγραφιά μου! Ἔλα τώρα, καλὸ ἀεράκι, κάνε ὅλα αὐτὰ τὰ σιωπηλὰ πράγματα νὰ τραγουδήσουν.

Τὸ καλὸ ἀεράκι ἔτρεξε ἀμέσως, γλύστρησε μέσα ἀπ' τὶς χουρμαδιές, κάτι τοὺς ψιθύρισε, κι' ἐκεῖνες τότε ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν ἕνα δικό τους τραγούδι, κουνώντας τὰ μακριὰ τους φύλλα. Χάιδεψε τὸ ρυάκι κι' ἔκανε ν' ἀνατριχιάσουν τὰ νερά του, ποὺ ἄρχισαν ἕνα μονότονο σκοπό. Καὶ τὰ μακριὰ χορτάρια, ποὺ ἔσκυβαν κι' ἔβρεχαν τὰ δάχτυλά τους στὸ δροσερὸ ἀσημένιο νερό, ἔνιωσαν τί τοὺς ζητοῦσε τὸ ἀεράκι, ποὺ πέρασε ἀνάμεσά τους, κι' ἄρχισαν νὰ συνοδεύουν τὸ τραγούδι τοῦ ρυακιοῦ καὶ τῶν χουρμαδιῶν.

Τὰ χρώματα κι' οἱ ἦχοι ζωντανέψανε τὴ νύχτα στὸ σκίτσο τοῦ μεγάλου ζωγράφου! Ἡ θεία πνοὴ τῆς τέχνης τοὺς εἶχε δώσει ζωή!

Ἰουλιέττα Ρωμαίου

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΓΑΛΛΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Κάποτε ἔτρωγαν μαζὶ σ' ἕνα ἑστιατόριο πολυτελείας ὁ Πρῶσσος στρατάρχης Φὸν Μαντάφ, ποὺ ἦταν τότε διοικητὴς τῆς Ἀλσατίας καὶ Λωραίνης, κι' ἕνας μεγάλος Γάλλος διπλωμάτης. Πλησίαζαν νὰ τελειώσουν τὸ φαγητό τους, ὅταν ἔγινε λόγος γιὰ καλλιτεχνήματα, κι' ὁ Γάλλος βρῆκε κατάλληλη τὴν εὐκαιρία γιὰ ν' ἀρχίσῃ νὰ ἐπαινῇ τοὺς τεχνίτες τῆς Γαλλίας.

— Ὁ,τιδήποτε κι' ἂν τοὺς δώσῃς, ἔλεγε, καὶ τὸ πιὸ ἀσήμαντο πρᾶγμα, εἶναι ἱκανοὶ νὰ σοῦ τὸ κάμουν ἕνα ἔξοχο κομψοτέχνημα.

Ἐπιτέλους ὁ στρατάρχης ἔχασε τὴν ὑπομονή του ν' ἀκούῃ τὴ φλυαρία τοῦ Γάλλου, καὶ τραβόντας μιὰ τρίχα ἀπὸ τὸ γένι του, τὴν ἔδωσε στὸν διπλωμάτη λέγοντας:

— Τότε προσπαθῆστε νὰ κάνετε τίποτε ὄμορφο μ' αὐτὸ ἐδῶ γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσετε τὸ λόγια σας.

Πῆρε ὁ Γάλλος τὴν τρίχα καὶ τὴν ἔστειλε σ' ἕνα Παρισινὸ χρυσοχόο, ἀφοῦ τοῦ ἐξήγησε μὲ γράμμα του τὸ σκοπὸ τῆς ἀποστολῆς, παρακαλώντας τον νὰ κατάβαλῃ ὅλη του τὴν ἱκανότητα γιὰ νὰ γίνῃ πραγματικῶς ἕνα ὡραῖο πρᾶγμα.

Μετὰ ἀπὸ λίγες ἑβδομάδες, ἔλαβε ὁ διπλωμάτης ἀπὸ τὸ χρυσοχόο ἕνα κουτὶ ποὺ εἶχε μέσα μιὰ θαυμάσια κατρίτσα, τὸ κεφάλι τῆς ὁποίας παρίστανε τὸν ἀετὸ τῆς Πρωσσίας, καθισμένο σ' ἕνα βράχο, νὰ βαστᾷ στὰ νύχια του τὴν τρίχα τοῦ στρατάρχη. Σὲ κάθε μιὰ ἄκρη της κρέμονταν ἀπὸ μιὰ μικρὴ μπάλλα κι' ἦταν γραμμένο στὴ μιὰ «Ἀλσατία» καὶ στὴν ἄλλη «Λωραίνη». Στὸν βράχο δὲ ποὺ κάθονταν ὁ ἀετός, ἔγραφε «Σὲ μιὰ τρίχα μόνο κρέμονται».

(Ἀπ' τὸ Γαλλικό)

Ἰούλιος Καῖσαρ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Δάσκαλος: — Δὲ μοῦ λές, Τοτό, τί θὰ πῇ θαῦμα;

— Δὲν ξέρω, κύριε.

—Ἂν ἔβλεπες π. χ. τὸν ἥλιο νὰ βγῇ τὴ νύχτα, τί θἄλεγες;

— Θἄλεγα πὼς εἶναι φεγγάρι!

— Μὰ ὅταν σοῦλεγε κανεὶς πὼς εἶναι ἥλιος;

— Θὰ τοῦλεγα πὼς λέει ψέματα!

—Ἐγὼ ὅμως, καθὼς ξέρεις, δὲ λέω ποτὲ ψέματα. Ὥστε ἂν σοῦ τῶλεγα ἐγὼ πὼς εἶναι ἥλιος;

—Ἔ, τότε θἄλεγα πὼς εἴχατε μεθύσει, κύριε!

Ἀεροναύτης

249ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΛΥΣΕΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Σήμερα ποὺ ἀρχίζει ἡ Β' Τριμηνία τοῦ 52ου διαπλασιακοῦ ἔτους, ἀρχίζει κι' ὁ νέος 249ος Διαγωνισμός, γιὰ τὶς λύσεις τῶν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων ποὺ θὰ δημοσιευθοῦν στὸ διάστημα αὐτῆς τῆς Τριμηνίας, ἤτοι *ἀπὸ τὸ σημερινὸ φυλλάδιο ὡς τὸ τελευταῖο τοῦ Μαΐου.*

Γιὰ τοὺς ὅρους τῆς συμμετοχῆς παραπέμπω στὸ Δ' Κεφάλαιο τοῦ 'Οδηγοῦ τοῦ Συνδρομητοῦ, καὶ γιὰ τὰ Βραβεῖα τῶν διαγωνιζομένων στὸ Ε' Κεφάλαιο. Λύσεις ποὺ στέλνονται *παρὰ τοὺς ὅρους,* — π. χ. σὲ κοινὸ χαρτὶ κι' ὄχι σὲ Χαρτὶ Λύσεων ἂν' αὐτὸ ποὺ ἔχω ἐπίτηδες στὸ γραφεῖο μου κτλ. δὲν λαμβάνονται καθόλου ὑπ' ὄψι. Εἶναι *χαμένος κόπος.* Ὅποιος λοιπὸν θέλει νὰ διαγωνισθῇ, χωρὶς φόβο νὰ χάσῃ τὸν κόπο του, πρέπει πρῶτα νὰ πάρῃ καὶ νὰ διαβάσῃ τὸν 'Οδηγό.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 23 Φεβρουαρίου 1930.

ΕΧΟΥΝ μαζευθεῖ πολλὰ γράμματα, παιδιά μου, ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τἀφήσω χωρὶς ἀπάντηση. Γι'αὐτὸ σήμερα ἔβαλα τὴ Σελίδα Συνεργασίας πιὸ μπροστά, ὥστε κι' αὐτὴ νὰ μὴν περιορισθεῖ, καὶ γιὰ τὴν 'Αλληλογραφία νἄχω ἀρκετὸ τόπο. Ἔτσι θὰ κάνω ὅταν θἄχω πολλὰ γράμματα, κι' ἀργότερα, ὅταν θἀρχίσουν τἀποτελέσματα κι' οἱ προκηρύξεις τῶν Διαγωνισμῶν, θὰ τὸ κάνω τακτικά. Γιατὶ τώρα ποὺ τὸ φυλλάδιο εἶναι δωδεκασέλιδο, φθάνουν ὀκτὼ σελίδες γιὰ τὴν ἄλλη βδομάδα καὶ μπορῶ νὰ διαθέτω τέσσερις γιὰ τὰ «φιλά», ὅπως λέμε κοινῶς ὅλ' αὐτὰ ποὺ δημοσιεύονται μὲ μικρότερα στοιχεῖα,— τῶν 8 καὶ τῶν 6 στιγμῶν, ποὺ λένε οἱ τυπογράφοι.

Κι' ἴσα-ἴσα, ποὺ ἕνας φίλος μου, ὁ *Εὐάγγελος Α. Ραζῆς,* μὲ ρωτᾷ σήμερα τί θὰ πῇ «στοιχεῖα τῶν ἕξη στιγμῶν», ποὺ εἶδε κάποτε στὶς Μικρὲς Ἀγγελίες. Νὰ τοῦ ἐξηγήσω γιὰ νὰ τὸ μάθουν ὅλοι: Τὸ μέγεθος τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων ὁρίζεται μὲ *στιγμές.* Αὐτὸς εἶναι ὁ τεχνικὸς ὅρος. Τὰ μεγάλα στοιχεῖα εἶναι τῶν 12 στιγμῶν, ἐπειτὰ τῶν 11, λίγο μικρότερα, τῶν 10, ἀκόμη μικρότερα,—εἶναι αὐτὰ ποὺ τυπώνουνται στὸ φυλλάδιό μου τὰ μυθιστορήματα,— τῶν 9, τῶν 8,— σὰν αὐτὰ ποὺ τυπώνεται ἡ Σελὶς κι' ἡ 'Αλληλογραφία,— τῶν 7 καὶ τῶν 6 σὰν τῶν Μικρῶν Ἀγγελιῶν. Ὑπάρχουν καὶ πολὺ μεγαλύτερα, τῶν 24 στιγμῶν π.χ., καὶ μικρότερα, φιλοῦτσικα, τῶν 5 καὶ τῶν 4, ποὺ σπανίως τὰ μεταχειρίζονται. Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μέγεθος, διαφέρει καὶ τὸ εἶδος, ὁ ρυθμὸς τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων. Π.χ. τῆς Σελίδος Συνεργασίας εἶναι τῶν 8 στιγμῶν *ἐλζεβίρ* τῆς 'Αλληλογραφίας εἶναι ἐπίσης τῶν 8 στιγμῶν, ἀλλ' *ἁπλά.* Καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν μεγεθῶν ἡ στιγμὴ, ὑπάρχουν *ἁπλά, ἐλζεβίρ, κυρτά, μαῦρα, ἡμίμαυρα, καλλιγραφικά, βυζαντινά, γοτθικά* κτλ. κτλ. Ἐννοεῖται ὅτι μόνο τὰ μεγάλα τυπογραφεῖα ἔχουν στοιχεῖα πολλῶν εἰδῶν. Τὰ πιὸ ἐυνηθισμένα εἶναι τῶν 10 καὶ τῶν 8 στιγμῶν, ἁπλὰ ἢ ἐλζεβίρ.

Ἐὰν χρ.στῶ, *Σιλφίς,* ποὺ μοῦ ξανάγραψες τόσο γρήγορα, καὶ χαίρω ποὺ σοῦ ἀρέσουν τόσο τὰ φετεινά μου, ἀκόμα κι' ὁ «Βασιλιὰς τῆς Ἐρήμου» ποὺ ἂν καὶ εἶσαι 15 χρονῶν, τὸν διαβάζεις μ' εὐχαρίστηση. Μὰ βέβαια! μήπως δὲν ἔχουν τὸ γοῦστο τους κι' αὐτὰ ποὺ εἶναι γιὰ μικρὰ παιδιά; .. Ὅσο γιὰ κείνους ποὺ «ἀποκαλύπτουν» ψευδώνυμα, κι' ἐγὼ «δὲν καταλαβαίνω τί καταλαβαίνουν». Ναί, ὅσο δὲν ἔχουν δημοσιευθεῖ, οἱ λύσεις εἶναι πάντα δεκτές.

Ρεμβασμὲ Ψυχῆς, ἔχω μπροστά μου καὶ τὰ δυὸ γράμματά σου. Καμμιὰ κούραση δὲν μοῦ ἔδωσες ἀπεναντίας εὐχαρίστηση μεγάλη. Γιατ' εἶδα ὅτι μὲ θεωρεῖς πραγματικῶς σὰ μητέρα σου, ἀφοῦ μοῦ ἐμπιστεύεσαι τὶς περιστάσεις σου καὶ τὶς σκέψεις σου. Ὡστόσο σὲ συγχαίρω ποὺ ἐργάζεσαι σὰν ὑπάλληλος καὶ ποὺ μὲ τὴν ἐργασία,—μιὰ μεγάλη παρηγοριὰ στὴν ὀρφάνια,— κατορθώνεις νὰ εἶσαι εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴ ζωή σου . . . Τὸν «Ὁδηγὸ» σοῦ τὸν ἔστειλα χωριστά.

Δὲν πειράζει, *'Ακάνθινο Ρόδο,* ποὺ ἔκαμες ἕνα χρόνο νὰ μοῦ γράψῃς, ἀφοῦ ἔχεις τόσες δουλιὲς κι' ἀφοῦ σ' αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν μὲ ξέχασες ποτέ. Ἔκαμες ὡραῖα ποὺ ἐκράτησες τὸ ἴδιο ψευδώνυμο καὶ φέτος. Ἐννοεῖ πολὺ καλὰ τὸ ἐνδιαφέρο μὲ τὸ ὁποῖο διαβάζει κι' ἡ μαμμά σου τὴν «Καλύβα τοῦ μπάρμπα Τόμ»: σὰ μάννα ποὺ εἶναι «νιώθει πιότερο ἀπὸ μᾶς τὸν πόνο τῆς Ἑλίζας». Ἂς εἶναι ὅμως, ὁ μητρικὸς πόνος εἶναι τόσο μεγάλο πρᾶγμα, ποὺ λίγο ἢ πολὺ τὸν νιώθουν ὅλοι.

Ἡ ὡραιότερη εἰκόνα τῆς Μὶς Εὐρώπης, ποὺ ἡ ἐπιτυχία της τόσο σ' ἐνθουσίασε, *Μιτσουκό,* σὰ μιὰ ἑλληνικὴ γίκη, δημοσιεύεται στὸ σημερινὸ τεῦχος τῆς «Νέας Ἑστίας». Εἶναι μεγάλη, τυπωμένη μὲ χρῶμα καφὲ ἰσκοῦρο (σέπια) σ' ἐλαφρῶς ρόδινο χαρτὶ χοντρὸ καὶ γυαλιστερό. Καλλιτεχνικότατη εἰκόνα, καθαυτὸ γιὰ κορνίζα. Καὶ μόνο γι' αὐτὴν ἀξίζει νἀγοράσῃ κανεὶς τὴ «Νέα Ἑστία» . . . Ναί, θὰ συστήσω καὶ πάλι στοὺς φίλους μου τὸ βιβλιαράκι τοῦ *Γιούλη Ἄνθη* «Ἡ ὡραία μας Σμύρνη», ἀφοῦ, καθὼς λές, εἶναι φτωχὸς καὶ θέλει νὰ μαζέψῃ λίγα χρήματα ἀπ' τὸ βιβλίο του γιὰ τὶς σπουδές του.

Φανταζόμαι, *Πηγὴ Μαρίνου,* τὴ στενοχώρια σου ὅταν δὲν λαβαίνῃς κανένα φυλλάδιο καὶ κάνεις τὴ συνέχεια τῶν μυθιστορημάτων ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶσαι τόσο ἐνθουσιασμένη. Σοῦ ξανάστειλα τὸ 4ο. Νὰ εἶσαι βέβαιη ὅμως ὅτι χάνονται ἢ κρατοῦνται στὸ ταχυδρομεῖο. Γιατὶ πρέπει νὰ ξέρῃς —καὶ νὰ τὸ ξέρουν ὅλοι οἱ συνδρομηταί μου,—ὅτι στὸ γραφεῖο μου *ἡ διεκπεραίωση γίνεται μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀκρίβεια.* Τὰ φυλλάδια κάθε πόλης τὰ βάζω χωριστὰ καὶ πρὶν τὰ στείλω στὸ ταχυδρομεῖο, τὰ μετρῶ ἕνα-ἕνα καὶ τὰ παραβάλλω μὲ τὸν κατάλογο, γιὰ νὰ βλέπω ἂν εἶναι σωστὰ ἢ λείπῃ τὸ φυλλάδιο κανενὸς συνδρομητοῦ. Κι' ὅταν τυχὸν λείπῃ,—ποὺ σπανιώτατα συμβαίνει, - τὸ προσθέτω κι' αὐτό, ξαναμετρῶ τὰ φυλλάδια, καὶ τότε τὰ δένω μαζί,—ἕνα δέμα Ζάκυνθος, ἄλλο δέμα Πάτραι καὶ κατθεξῆς,—καὶ τὰ στέλνω στὸ ταχυδρομεῖο. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι στὸ γραφεῖο μοῦ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ γίνῃ λάθος.

Πολὺ μοῦ ἄρεσε τὸ γράμμα σου, *Παραμυθένιε.* Τὸ ἔδειξα καὶ τοῦ κ. Φαίδωνος, ποὺ εὐχαριστήθηκε πολύ, γιατὶ σ' ἔκαμε νὰ πάρῃς τὴ «Στιχουργικὴ» καὶ νὰ μάθῃς τόσα πράγματα. Ἔλαβα καὶ τὸ γράμμα τοῦ φίλου σοῦ *Ροδοστάλαχτου,* τοῦ ἐνέκρινα τὸ ψευδώνυμό καὶ τὸν εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα λέει. Μοῦ φάνηκε ὅμως — ἢ κάνω λάθος;— πὼς τὸ γράμμα του εἶναι γραμμένο μὲ τὸ χέρι σου. Ἂν εἶναι, πές του νὰ μοῦ γράψῃ καὶ μόνος του, νὰ ἰδῶ πῶς γράφει.

Χαίρω πολύ, *Κόρινναι,* ποὺ τώρα εἶσαι φοιτήτρια τῆς Νομικῆς,— ἔννοια σου γιὰ τἄλλα, θὰ διορθωθοῦν,—κι' εἶμαι πολὺ εὐτυχής, ποὺ κοντὰ στὰ «σπουδαῖα» σου βιβλία, στέκομαι ἀκόμα κι' ἐγὼ καὶ διατηρῶ γιὰ σένα «τὸ παλιό μου γόητρο καὶ τὴν παλιά μου λάμψη». Γιατὶ ὅπως «δίνω κατεύθυνση» στοὺς πιὸ μικρούς, ἔτσι δίνω καὶ στοὺς πιὸ μεγάλους . . . Ἀνανέωσα, εἶδες, τὸ ψευδώνυμο, κι' ἐλπίζω, φέτος ποὺ δὲν ἔχεις τόσα μαθήματα ὅσα στὴν τελευταία τοῦ Γυμνασίου, νὰ μοῦ γράψῃς συχνότερα.

Τῆνιε Καλλιτέχνη, ἡ Σελὶς Συνεργασίας ἔχει τὸν κανονισμό της καὶ πρέπει νὰ τὸν διαβάσῃς στὸν 'Οδηγὸ γιὰ νὰ συμμορφώνεσαι. Π. χ.: τὰ κομμάτια γι' αὐτὴν γράφονται χωριστά, ὄχι στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα. Ἔπειτα, τίποτε δὲν δημοσιεύεται στὴ Σελίδα μὲ ἀρχικὰ παρὰ μὲ ψευδώνυμο ὁλάκερο. Καὶ τρίτο καὶ κυριότερο, τὰ κομμάτια γράφονται στὴν ἁπλῆ, τὴν δημοτικωμένη, τὴ δημοτικὴ γλῶσσα ποὺ μεταχειρίζομαι κι' ἐγώ, ἐνῷ ἡ γλῶσσά σου κομμάτι σου «Πατρὶς-Τῆνος» εἶναι τόσο ἀνακατωμένη, ὥστε, καὶ καλύτερο νὰ ἦταν, δὲν θὰ μποροῦσα νὰ τὸ δημοσιεύσω. Ἂς εἶναι ἀκόμα εἶσαι νέος συνδρομητὴς κι' αὐτὰ σιγὰ-σιγὰ θὰ τὰ μάθῃς.

Νίκο Κατσιώτη, τὸ ποιηματάκι σου στὴν Ἀλίκη Διπλαράκου δὲν εἶναι ἄσχημο, ἔχει ὅμως μερικὰ λάθη, ποὺ δὲν ἐπιτρέπουν τὴ δημοσίευσή του. Καὶ πρῶτα πρῶτα, καθὼς ἀρχίζει: «φύσηξε αὖρα ἀπ' τῆς ψηλὲς κορφὲς τοῦ Ταϋγέτου», νομίζει κανεὶς ὅτι εἶναι προστακτική, καὶ πολὺ ὕστερα βλέπει ὅτι εἶναι «ἐφύσησε». Ἔπειτα, ἡ αὖρα, σμιγμένη μὲ κύματα, δύσκολα μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστῇ ὅτι πλάτεις... λουλούδι. Ἀκόμα, τὸ *δοξοφέρτου,* ἐκτὸς ποὺ εἶναι κακοφτιασμένη λέξη, δὲν ὁμοιοκαταληκτεῖ μὲ τὸ *Ταϋγέτου* (μὲ τὸ *εὐθυγέρτου* μάλιστα!) Ὁ ὡραιότερος στίχος εἶναι ὁ τελευταῖος: «Νὰ μᾶς θυμίζῃς τῆς παλιᾶς τῆς Σπάρτης τὴν Ἑλένη!»

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

Διάβασα κι' ἐγώ, *Δημήτριε Λίτση,* στὴν «Καθημερινὴ» τὴν ἀπάντηση τοῦ κ. Ξενοπούλου στὴν πρωτοχρονιάτικη ἐκείνη ἐρώτηση. Ἀλλ' αὐτὰ ποὺ γράφονται γιὰ μεγάλους, σ' ἐφημερίδες, μὴν τὰ παίρνεις ὅλα τοῖς μετρητοῖς γιατὶ κάποτε ἔχουν κάποιο *χιοῦμορ,* ποὺ ἕνα παιδὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβῃ. Ἔτσι κι' ὁ κ. Ξ., στὴν ἀπάντησή του ἐκείνη, δὲν ἤθελε νὰ πεῖ σοβαρὰ ὅτι μετὰ 100 χρόνια στὴν Ἑλλάδα δὲν θὰ ὑπάρχῃ οὔτε ποίηση, οὔτε τέχνη, οὔτε ἀνώτερη πνευματικὴ ζωή, ἀλλὰ μόνο εὐημερία καὶ διασκεδάσεις· ὄχι! μὲ τὴν ὑπερβολὴ αὐτή, ἤθελε νὰ κτυπήσῃ κάποια *τάση,* σύγχρονη, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ καταλήξῃ ἐκεῖ, ἂν ἀφινόταν ἐλεύθερη νὰ ἐπικρατήσῃ· δηλαδὴ τὴν τάση πρὸς τὶς γιορτές, τὶς ἐπιδείξεις, κι' ἀκόμα τὴ μανία τοῦ εὔκολου καὶ γρήγορου πλουτισμοῦ, ποὺ κάνει πολλοὺς νἀβαννγηοῦν τὸ χρῆμα μὲ κάθε μέσο, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κοινωνικῶς χρήσιμη ἐργασία, γιὰ νὰ διασκεδάζουν ὕστερα χωρὶς νὰ κάνουν τίποτα.— Σοῦ ἔστειλα 10 τετράδια.

Γεωργομπάμπη Φαρακλέ, χαίρω πολὺ ποὺ σοῦ δόθηκε αὐτὴ ἡ εὐκαιρία γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς καὶ νὰ σὲ γνωρίσω. Βλέπω ὅτι θὰ τὰ καταφέρνῃς πολὺ καλὰ καὶ περιμένω νὰ μοῦ γράψῃς τώρα τακτικά. Βέβαια, πρὸ δύο ἐτῶν ποὺ ἔγινες συνδρομητής, δὲν θὰ μποροῦσες τώρα ὅμως μπορεῖς.

"Ἐλαβα τὴ φωτογραφία σου καὶ σοῦ ἔστειλα τὸ βραβεῖο σου, *Κάρμεν Σύλβα.* Βλέπεις ὅτι ὁ κ. Ξ. «ποὺ ξέρει τόσο καλὰ νὰ σκορπάῃ στὶς παιδικὲς ψυχὲς τὴ χαρά», δὲν σοῦ ἀρνήθηκε τὴ χάρη ποὺ τοῦ ζήτησες. Εὐχαριστῶ καὶ γιὰ ὅσα γράφεις γιὰ τὰ φετεινά μου.

Νὰ σοῦ πῶ, *Οὐράνιον Τόξον,* προτιμῶ βέβαια τὰ γράμματα ποὺ ἔχουν ἕνα θέμα, ποὺ ἀνακινοῦν ἕνα ζήτημα, καὶ μπορῶ νὰ' ἐγὼ νἀπαντῶ, νὰ λέω τὴ γνώμη μου ποὺ ἐνδιαφέρει ὅλους. Δὲν ἐνοῶ ὅμως νὰ μὴ μοῦ γράφουν τὰ παιδιά μου παρὰ μόνο ὅταν ἔχουν τέτοιο θέμα. Γιατὶ δὲν βρίσκεται εὔκολα κι' ἐγὼ δὲν θὰ ἐπικοινωνοῦσα μὲ τὰ περισσότερα παρὰ ἀραιὰ καὶ ποῦ . . . Νά, π. χ., ἐσὺ ποὺ ἔκαμες δυὸ μῆνες νὰ μοῦ γράψῃς ἐπειδὴ δὲν εἶχες θέμα. Κι' ἂν δὲν ἀποφασίζῃς σήμερα νὰ μοῦ γράψῃς «περὶ θέματος», ποιός ξέρει πόσο θἀργοῦσες ἀκόμα!

Φωντζέσκα Νταρίμινι, χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία, σοῦ ἔστειλα τὸν 'Οδηγὸ καὶ σοῦ ἐνέκρινα αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο. Ἄλλα, ὄχι ὅπως τὸ εἶχες γραμμένο: *Νεάριμινη.* Ὅλα θέλουν μὲ γιώτα, γιατὶ Ἰταλικὰ εἶναι: Francesca da Rimini. Ἡ ἄποψὸ τὸ μεταφράζουν οἱ ἑλληνιστὲς «Φραγγίσκη ἡ ἐξ Ἀριμινίου». Τὸ Rimini, ἡ Ἀριμίνιον, εἶναι ἡ πατρίδα της.

Πολὺ μ' εὐχαριστήσε τὸ γραμματάκι σου, *Παρηγοριά.* Προπάντων ποὺ ἔμαθα πὼς εἶσαι συμμαθήτρια καὶ φίλη τῆς *"Εξυπνης Γατούλας* . . . "Οχι, ὄχι, δὲν εἶναι καθόλου ἐγωιστικὸ νὰ λές πὼς ταιριάζεις μαζί της ἐπειδὴ εἶναι μιὰ καλὴ Διαπλασοπούλα. Καὶ σὺ μιὰ καλὴ Διαπλασοπούλα εἶσαι. Καὶ γι' αὐτὸ χάρηκα ποὺ ἔχεις συμμαθήτρια καὶ φίλη τὴν *"Εξυπνη Γατούλα.* Ὑρισμένος ταιριάζετε!

Ὑποθέτω, *Τζίνα,* ὅτι ἡ *"Εξυπνη Γατούλα* ἐννοοῦσε νὰ τῆς στείλῃς μιὰ ὁποιαδήποτε κάρτα τοῦ γοῦστου σου, μὲ τὸνομά σου, γιὰ νὰ σοῦ ἔστελνε καὶ κείνη, καὶ νἄχατε ἔτσι ἀπὸ ἕνα ἀναμνηστικό. Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη ποὺ θὲν μὲ ξεχνᾷς. Πραγματικῶς ἕνας τόμος τῆς «Νέας Ἑστίας» εἶναι καθρέπτης ὅλης τῆς πνευματικῆς κινήσεως τοῦ τόπου μας σ' ἕνα χρόνο. Τὸ *Α. Ι.* εἶναι ἀκόμη. Σοῦ ἔστειλα 10 τετράδια.

Ἡ Μασκώτ, ποὺ πολὺ μοῦ ἄρεσε τὸ πρῶτο της γράμμα (θὰ τὴν παρακαλέσω μόνο νὰ μοῦ γράφῃ μὲ πιὸ μαύρη μελάνη) μὲ πληροφορεῖ ὅτι ὅλα ὅσα Διαπλασόπουλα ξέρει, πέταξαν ἀπὸ τὴ χαρὰ τους ἅμα εἶδαν ὅτι δέχομαι πάλι γιὰ τὴ Σελίδα. Μὰ κι' ὅσα ξέρω ἐγώ, τὸ ἴδιο. Αὐτό, φαίνεται, εἶν' ἕνα πρᾶγμα ποὺ χαροποιεῖ γενικά. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάνω ὁλόενα. Γιατὶ μόλις δηλώσω ὅτι δέχομαι γιὰ τὴ Σελίδα, τὰ χαρούμενα Διαπλασόπουλα μοῦ στέλνουν τόσα πολλὰ κομμάτια, ὥστε σὲ λίγο πάλι ἀναγκάζομαι νὰ πῶ στόπ.!—"Εστειλα 5 τετράδια.

Μὲ μεγάλη τὴ χαρὰ— μοῦ γράφει ἡ *Γλυκομίλητη,* — στὸ Πανεπιστήμιο ποὺ πηγαίνει τώρα, βρῆκα κι' ἄλλα φοιτήτριες Διαπλασοπούλες, ποὺ ἀμέσως τὶς ἔκαμε φίλες. Χωριστὰ οἱ φοιτητὲς ποὺ εἶναι Διαπλασόπουλα. Ὥστε καὶ τὸ Πανεπιστήμιο, λέει, τὸ ἔχω ἤδη κατακτήσει καὶ τὸ κατακτῶ ὁλόενα. Ὅσο γιὰ τὴν ἰδέα τῆς νὰ κάμω «χορὸ τῆς Διαπλάσεως», δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία, ἀλλὰ τώρα εἶναι ἀργά. Ἂν θέλῃ ὁ Θεός, τοῦ χρόνου.

Ἐεσπάψωσαν ἀκόμα κι' οἱ ἑξῆς: *Ροδίνθη,* «*Ἕνωσις Ἑλληνοπουλῶν*», *Κων. Β. Βασιλακόπουλος, Ζύλλογος «Βατράχων», Μαγεμένο Ἠπειρωτάκι, Κοκκινοσκουφίτσα, Ἀνθούλα Χρ. Χρηστοβασίλη, Γεωργομπάμπης Ι. Φαρακλής, Μακεδονικὴ Δυναστεία, Νίνα Α. Κατσούλη, Πόπη Ε. Εὐστρατιάδου, Κοραῆς Ἑλληνόπαις, "Ανθης Ρόδης, Μεγάλη Ἑλλάς, Ἀντιγόνη, «Μυστικὴ Ἀστυνομία Διαπλάσεως», Κουρκούλα, Γαλανόλευκη, Τρύφων Ν. Καραμέρος καὶ Κίμων Κορμπέτης.* — Μερικοί, βλέπετε, γιὰ δευτέρα καὶ γιὰ τρίτη φορά. Τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους μὲ τὴν καρδιά μου!

Ἠραΐσις Ἐπιστολᾶς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Κουρκούλα, Ζανθὴ Νεράϊδα, Ἴρις Μυρσίνη, Βάτραχος 12, Μικρὸς Ἥρως, Ἀθηναῖς, Εὔα, Ἀλεξανδρινὸς Φελλάχος, Δικηγορίνα, Δοξασμένο Ἑλληνόπουλο; Ἀκτὶς Ἡλίου, Λευκάτας, Φοῖβος, Βασίλειος Μακεδών, Κρυσταλλένια Βρυσούλα, Ἠπειρωτικὸ Ἀστέρι, Σαπουνόφουσκα, Μῦρο τοῦ Μαγιοῦ, "Ασπρος Ἀράπης καὶ Ἠπειρωτικὸς Ἀετός.* — Θὰ τοὺς ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ διπλώμα, ὁρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1930. "Οσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀγήνων σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ. σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Ἴρεια τοῦ Ἰδεώδους, κ. (Πλοιάρχε Γράν, ποιὰ εἶμαι;). Ναυτάκι τοῦ Θερματικοῦ, ἀ. (ΔΣ). Ζηλιάρικο Γατάκι, κ. (βρέστε με). Ζαγηνεύτρα, κ. (βρέστε με). "Ἰρις Μυρσίνη, κ. ΡΖ). Βάτραχος Νο 20, ἀ. (Σύλ. Βάτρ.) Βάτραχος Νο 19, (Σύλ. Βάτρ.) Βάτραχος Νο 13, ἀ. (Σύλ. Βάτρ.). Ἱππότης Λόγγην, ἀ. (ΓΓ). Δυσεύρετη Χαρά, κ. (ΕΝ). "Ασπρος Κρῖνος, κ. (ΒΖ). Κόκκινος Κρῖνος, κ. (ΜΣ). Πορφυρογέννητη Θεοδώρα, κ. (ΜΚ. Δυν.). Γενναία Ἀνδρονίκη, κ. (ΚΤ). Πετροβολιστής, ἀ. (ΓΡ). Σύννεφο, ἀ. (,,,). Ραμόν Νοβάρρο, ἀ. (γειά σας). Γαλανόλευκη, κ. (ΜΤ). Φῶτος Ἀστέρης, ἀ. (ΙΔ). Μυρσίνη, κ. (ΦΡ). Ἠπειρωτικὸ Ἀστέρι, ἀ. (ΦΤ). Γαλάξιος Κύκνος, κ. (ΧΧ). Πράσινος Κύκνος, κ. (σύν). Ἰγδικὸς Κύκνος, ἀ. (μετὰν). Ναυτοπούλα, κ. (!!!;;..). "Ἐλντα, κ. (ΕΣ.) Μύρτα, κ. (ΖΠ). Νατάλια, κ. (ΕΒ).—"Η ΠΦ παρακαλεῖται νὰ στίλῃ ἄλλο ψευδώνυμο, γιατὶ "Ἐλσα εἶναι ἄλλη. — Βασίλισσα τοῦ Ἀάσους, κ. (ΚΜ). Πάχοσμιος Περιηγητής, ἀ. (ΓΚ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Γονδολιέρα, κ. Χιόνι, κ. Ἀλεξανδρινὸς Φελλάχος, ἀ. Εὔα, κ. Βαλέντσια, κ. Τραγούδι τῆς Λευτεριᾶς, ἀ. Βέγας, ἀ.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Οἱ μπεμπέδες τῆς γειτονιᾶς μου» τοῦ *Ἰδανισμοῦ.* "Ὅσο χαριτωμένο χιοῦμορ κι' ἂν ἔχει ἡ περιγραφή, ζημιώνεται πολὺ ἀπὸ τὴ σχετικὴ πολυλογία. Θὰ παρακαλοῦσα τὴ φίλη μου νὰ τὸ ξαναγράψῃ μὲ συντομία καὶ λιτότητα. Δὲ χρειάζονται παρὰ μόνο οἱ πιὸ χαρακτηριστικὲς σκηνές. Καὶ τὸ λεκτικὸ τῶν παιδιῶν θέλει βέβαια κάποιο διόρθωμα.—Τὰ δύο ἀνέκδοτα τῆς *Κυριογνώστριας* εἶναι κοινὰ καὶ χωρὶς ἐνδιαφέρον. Τὸ ἴδιο καὶ τὸ διήγηματάκι. Τὸ ποίημα εἶναι καλύτερο καὶ τὸ ἐγκρίνω.—«Βαρυχειμωνιὰ στὸ νησί» τοῦ *

χαρᾶς! εἶδες ὅτι σοῦ τὸ ἐνέκρινα') **Πρίγκιπα τῆς Ὀμίχλης** (μὲ μεγάλη συγκίνηση διάβασε τ' ὡραῖο σου γράμμα ὁ κ. Ἐανόπουλος· ποὺ ἀνέκαθεν τὸν ἐθαύμαζες, ἀλλὰ τὸν θαυμάζεις καὶ τὸν ἀγαπᾷς περισσότερο τώρα ποὺ ἔγινες Διαπλασόπουλος· λυπᾶται μόνο ποὺ δὲν εὐκαιρεῖ νὰ σοῦ ἀπαντήσῃ καὶ ἰδιαιτέρως') **Πλάνο Δοξάρι** (ἔστειλα 'Οδηγὸν κτλ. ναί, τὸ καλύκαλο ποὺ θάχῃς περισσότερο καιρὸ' ἔφτασε κιόλας...) **Ἀνοιξιάτικην Λύγην** (πολὺ ὡραῖο τὸ γραμματάκι σου· ἔστειλα τὸ περιοδικὸ· πάλι καλὰ ποὺ σοῦ χάνουν μόνο ἀπὸ ἕνα φύλλο...) **Σιφονὲν** (αὐτὰ θὰ τὰ ποῦμε στὸ ἐρχόμενο') **Ἐγγλεζίτσαν** (ὑπόλοιπο ἔλαβα, εὐχαριστῶ') **Σ. Οἰκονομίδην** (θὰ βρῆς τὴν ἀπάντησή σου στὸν 'Οδηγὸ ποὺ σοῦ ἔστειλα') **Χαραυγὴν** ('Οδηγὸν ἔστειλα τὴν 27 Ἰαν. μὲ διεύθυνση: 'Ακτὴ Τρόφ. Μουτσοκούλου 113') **Πετροβολιστὴν** ('Οδηγὸν ἔδωσα στὸν κομιστὴ τοῦ γράμματός σου') **Ἡρόδοτον** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ') **Ἀνουβὶν, Γιάννην Θαλασσίτην.**

Ἱππότην τῶν Κύκνων, Ἐρωτηματικὸν (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν **23 Φεβρουαρίου**, θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΡΧΗ τοῦ 249ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 1 Μαΐου.

175. Δεξίγριφος

Μικρὸ λουλούδι πρόθεση
Δισύλλαβη ἂν μυρίσῃ,
Μ' αὐτὴ τὴν προϋπόθεση
Τιτᾶνα θὰ γεννήσῃ.

Ἀστραπέβροντο

176. Λογοπαικτικὸς Συλλαβόγριφος

Στὴ σουπίτσα σου μὲ βάζεις·
Πῶς μὲ λένε;—Γράψε φί...
Δές με τώρα! Τί μορφάζεις;
Δὲ σ' ἀρέσω δηλαδή;

Τάνης Ἐρμουπολίτης

177. Μεταγραμματισμὸς

Γιὰ νὰ κοιμηθῶ τὴ νύχτα
Ἤσυχα στὴν ἐρημιά μου,
Τοῦ ἀλλάζω τὸ ἀρχικό.
Κι' ἐκεῖ ποῦσκουζε κι' ἀλύχτα
Τὸ ἀγρίμι αὐτό, μπροστά μου
Νησὶ βλέπω ἑλληνικό.

Πειραχτήριο

178. Μεταγραμματισμὸς · Ἀναγραμματισμὸς

Ζῶο σὐκίνητο, κομψό,
Μέσ' στὰ δάση ἰδὲς πῶς τρέχει!
Ἀλλὰ γίνεται χοντρὸ
Κὰι καμμιὰ χάρη δὲν ἔχει,
Ἕνα γράμα' ἂν ἀλλαχθῇ
Κι' ἂν ἀναγραμματισθῇ.

Μικρομέγαλη

179. Δικτυωτὸν

* * * * * * * = Πιθηκισμός.
* * * * *
* * * * * * * = Φροντίς.
* * * * *
* * * * * * * = Μέγα κακόν.
* * * * *
* * * * * * * = Ἐργαλεῖον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Πορφυρογέννητη

180. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις: *ὁδός, μηρός, ὅλον, γένος, ἔρις.*

Καπετὰν Μουστάκας

181-185. Ἐπιγραφή

Ι
Ν Η Δ
Ι Ε Σ Ι Μ
Ο Β Α
Δ

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Ἀθανάσιος Διάκος

186. Ποικίλη Ἀκροστιχίς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ καθ' ἑξῆς, ἀποτελοῦν ἀρχαῖον θεόν.

1, Μεγάλη εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα· 2, Μήν· 3, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου· 4, Θεά· 5, Ὄροσειρὰ τῆς Εὐρώπης· 6, Κράτος τῆς Εὐρώπης· 7, Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων· 8, Πέλαγος.

Χιονολούλουδο

187. Ἐλλιποσύμφωνον

ουαι - οι - ηησοι

Ξιφομάχος

188. Γρῖφος

τ
Οἴκου τ β τ κλεῖ σπίτι
τ τ σπίτι
τ

(Μιὰ παροιμία) **Μεγάλη Ἑλλὰς**

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

189. Pyramide

\+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

Verticalement, les croix, oiseau de proie, Horizontalement; voyelle, oiseau de basse-cour; fruit; espèce de bateau; ville de France.

Νεράϊδα τῆς Σκοτεινιᾶς

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 50

736. Διάπλασις (διά, πλάσις.) —737. Μοχλὸς-ὄχλος.—738. Ἰανὸς-σανός.—739. Ἀμάλθεια-Θάλεια.—740. Ὁ κάμπος, ἡ κάμπη. 741. ΙΕΡΩΝ 742. ΠΟΛΥΚΡΑΔΑΜΩΝ ΤΗΣ (ὁλκὰς, λύμυσια κος, ὄπουλος, Κῦχιλων ρος, ῥάπτης, ἀ.ΑΡΙΩΝ στὴρ, Τάρας, Ἡρακλῆς, στατὴρ.)—743-745. 1, Εἰς τὴν Κόρινθον· (ὁ Ἀλήτης ἦτο ἀπόγονος τοῦ Ἡρακλέους.) 2, Εἰς τὰς Συρακούσας· ὁ ρήτωρ Κόραξ συνέγραψε καὶ περὶ Ρητορικῆς· 3, Εἰς τὰς Θήβας· ἐπολέμησεν Ἄδραστος ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἄργους.—746-750. Διὰ τοῦ ΕΥΡΥ: ***Εὐρυμέδων, Εὐρυδίκη, Εὐρυνόμη, Εὐρυβία, εὐρύχωρος.*** Ζ Η Τ 751. ***Ζήτω ἡ Διάπλασις*** Δ Η Ω (ΖΗΤιάνος, ΔΗΩσις, Ἰ-Ι Α Π ΑΠωνία, ΣΑΛαμίς, Ἰ-Σ Α Α Στός.)—752. Ἤρθε κι' ἄλλος ἀπ' τὴν Κῶ—καὶ Ι Σ γυρεύει μαρτικό.—753. ***Νὰ ζήσῃ ἡ Διάπλασίς μας!*** (νάζι, σεῖει διὰ πλας εἰς μας.)

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. ***25***, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. ***28,50*** διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. ***35*** διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1929) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 36 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. ***80*** καὶ ραμμένος δρ. ***85***. Ὁ δὲ ***Τόμος τοῦ 1929*** τιμᾶται ἄρραφος δρ. ***110*** καὶ ραμμένος δρ. ***115***.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. ***5*** ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. ***15*** ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. ***23*** εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν των 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις· μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ Α' — 296 /

Μπαίνοντας στὸν Διαπλασόκοσμο τὸν χαιρετῶ. Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά. Δ/σις: Πέρα, Balik Bazar 21, Constantinople (Turquie) διά: **Μικρὸς Ἥρως**

/ Α' — 297 /

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ Μελαχροινῆς Νεράϊδας: «Ἔγχρωμες κάρτες ζωγραφικῆς». Συμμετοχὴ δίδραχμος. Προθεσμία μηνιαία. Βραβεῖα: tableau ζωγραφικῆς. Δ/σις: Ἐλ. Βοσνιάκου, Δημητρίου Πολυορκητοῦ, Θεσσαλονίκην.

/ Α' — 298 /

Ἡ πειρατικὴ Ἀστέ, ἐν γάρκῃ βρίσκεται· Πειραχτήρι, δὲν φάνηκες Δ/σίς μου;! (Α'—115). **Κεραῆς**

/ Α' — 299 /

Γόρδιε Δεσμέ, πρόσεχε στὸ ταξίδι σου μὴν ἀπαντήσῃς κανένα Σαφθὶ Ἀλεξάνδρου. **Πειραχτήρι**

/ Α' — 300 /

ΕΝΩΣΙΣ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ

Ἀρχαιρεσίαι Β' Ἐξαμήνου: Πρόεδρος: Ἀξενοιαστος, Ἀντιπρόεδρος: Νοστράδαμος, Γ. Γραμματεύς: Βοναπάρτης, Ταμίας: Ντολόριτο, Διαγωνισμῶν: Σεμιζέτα. Δ' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ. Προθεσμία παρατείνεται μέχρι 19-3-29. «Ὁποιος δὲν λάβει θὰ μετανοιώσῃ».

/ Α' — 301 /

Μπαίνοντας στὴν κίνηση τῆς Διαπλάσεως χαιρετῶ ὅλους ἐς. Ἀνταλλάσσω τετραδάκια—ἠθοποιούς. Στεῖλτε: Κυρίαν Χρυσάνθην Ψωμοπούλου, Μεγάλου Ἀλεξάνδρου 153, Δράμα, διά: **Ραμὸν Νοβάρρο**

Παιδιὰ ψηφίστε ὅλοι: **ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΑ**

/ Α' — 302 /

Ἀστέρα, Κρητικὲ Ἀέρα, Ἐλπιζουσα Νεότητα, σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ ποὺ μὲ ὑποστηρίζετε. Διαπλασόκοσμε, μιμηθῆτε τοὺς ψηφίζοντας τὸ ὡραῖο ψευδώνυμο: **Ναπολέων**

/ Α' — 303 /

Πρωϊνομπαίνοντας στὸ Διαπλασόκοσμο χαιρετῶ ὅλους-ες, ἀλληλογραφῶ. Δὲν πιστεύω ν' ἀρνηθῆτε: γράψτε κ. Παν. Τεσσέρην, Μολάους, διά: **Φῶτον Ἀστέρην**

/ Α' — 304 /

Χαιρετῶ ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα-ες καὶ ἀλληλογραφῶ. Δὲν θ' ἀρνηθῆτε! Δ/σις: κ. Παν. Τεσσέρην, Μολάους, διά: **Μυρσίνη**

/ Α' — 305 /

Πορφυρογέννητη, Ἔρημη, Μικροῦλα, Καρδιογιόφτεια, Ἠπειρωτόπουλο, Βασίλισσα τῶν Ῥόδων, σᾶς θερμοπαρακαλῶ ἀλληλογραφοῦμε: ἀπαντήσατε: Γεώργιον Παπαθανασίου, Πωγωνιανήν (Ἠπείρου), διά: **Ἠπειρώτισσα Ἀστέρι**

/ Α' — 306 /

Ψηφίσατε τὸ ὡραιότερον **ΙΠΠΟΤΗΣ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ**

/ Α' — 307 /

ΤΑΡΖΑΝ ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΩΤΕΙΑ

/ Α' — 308 /

ΣΥΛΛΟΓΟΙ: Μακεδονικὴ Δυνατότης, Βάτραχοι, Δουλούδια, Ὀλόμιποι Θεοί, Μυστικὴ Ἀστυνομία, Ἐλπίς, ψηφίσατε τὸ ὑπέροχο ψευδώνυμο:

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ.

Ὅλα τὰ ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ καὶ οἱ ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΕΣ πρέπει νὰ τὸ ψηφίσουν.

/ Α' — 309 /

Γύρισα ἀπ' τοὺς ὠκεανοὺς καὶ ξαναμπαίνω στὴν κίνηση μὲ σκοπὸ νὰ σᾶς βάλω... τὰ δυὸ παπούτσια σ' ἕνα πόδι! ΑΓΩΝΙΚΟ, δὲν θυμᾶμαι δυστυχῶς τί ἔγραφα· καὶ εἶμαι γι' αὐτό, ἀπαραγόρητος! ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ· ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ, θέλετε καὶ τὰ λέτε αὐτά, ἢ σᾶς ξεφεύγουν; !

ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

/ Α' — 310 /

SIC TRANSIT...

Πρῶτα χεριά: Νικηφόρος Φωκᾶς—Λιάμης, Κωνσταντῖνος Πορφυρογέννητος—Γοριδάρης, Ρωμανὸς Λεκαπηνός—Βαζάκας, Ἰωάννης Τσιμισκής—Λίντσος, Ρωμανὸς Ἀργυρός—Μαλαμῆς, Λέων Σοφὸς—Μπάλλας.

ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

/ Α' — 311 /

ΑΝΤΙΓΟΝΗ στὸ Δημοψήφισμα. **Ψηφίστε τὴν Ὅλοι**

/ Α' — 312 /

ΕΝΟΣΙΣ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ. Σᾶς συσταίνει τὰ ὑπέροχα ψευδώνυμα: **ΑΞΕΝΟΙΑΣΤΟΣ—ΣΕΜΙΖΕΤΑ**

/ Α' — 313 /

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΩΤΕΙΑ

/ Α' — 314 /

ΙΠΠΟΤΗΣ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ Στὸ Δημοψήφισμα ὅλοι

/ Α' — 315 /

ΤΑΡΖΑΝ ὑποψήφιος Δημοψηφίσματος ὑποστηριζόμενος ἀπὸ τοὺς συλλόγους «ΒΑΤΡΑΧΟΙ», «ΔΟΥΛΟΥΔΙΑ», «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ».

/ Α' — 316 /

ΨΗΦΙΣΑΤΕ: ΣΕΜΙΖΕΤΑΝ—ΑΞΕΝΟΙΑΣΤΟΝ

/ Α' — 317 /

Ὅσα παιδάκια ὑποφέρουν ἀπὸ λαιμό, μυτή, αὐτιά, τὰ γιατρεύει ἀσφαλῶς ὁ ἀρχαῖος, εἰδικώτατος κι' ἐμπειροτατος ἰατρὸς κ. ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ. Δέχεται στὴν κλινική του, πλατεῖα Ὁμονοίας, ὁδὸς Δώρου, 8 α. ἀπὸ 10-12 καὶ ἀπὸ 4-6.

/ Α' — 318 /

Ψηφίσατε φανατικὰ **ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ** λέξεις ὅλο, αἰσθήματα πολλά.

/ Α' — 319 /

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Α' Ἀποικία Καλαβρύτων

Παιδιά, ψηφίστε ὅλοι τὸν **ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΑ**

Στὴν ὑποστηρίξί του **προσθέτομεν κι' ἄλλους 40 ψήφους.** Ἐμπρὸς λοιπόν.

/ Α' — 320 /

Ταρζάν, Δὸν Ζουάν, Ῥασπουτίν, Ἀστροπόβροντο, Ἀγγελε Εὐτυχίας, Βασίλεια Μακεδών, Ἀξενοιαστε, Σεμιζέτα, σᾶς ψηφίσαμε Διαπλασόπουλα-ες, μιμηθῆτε μας

Κούκλα τοῦ Χαλανδρίου
Ὀρφανούλα, Παιχνιδιάρα

/ Α' — 321 /

ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΜΑΚΕΔΩΝ. σὲ ψηφίσαμε. Διαπλασόπουλα ες, ψηφίστε τὸν.

Χλωμὸ Ἀνθάκι, Καλαβρυτινόπουλο

/ Α' — 322 /

Διεύθυνσίς μου ἀλλάζει καὶ γίνεται Καν Μαρίκων Μαρτίνου, Κωνσταντίνου Νικητᾶ 9 Ἀθήνας, διά: **Ἐλπίζουσαν Νεότητα**

/ Α' — 323 /

Κουκουλα, δὲν εἶσαι ὁ Τ. . . . ς; Ἀστάνια, ποιά ἡ Δ/σίς σου; **Ἐλεύθερος Ἕλλην**

/ Α' — 324 /

Ἀλληλογραφῶ μὲ ποιητρίας-ες τοῦ κόκλου μας. Δ/σις: Γιασεμὴν Καραγκούνη, Ἰστιαίαν Εὐβοίας.

Κυρὰ τῆς Θάλασσας

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 19, Ἀθήναι